

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIUJO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e
Gvidanto: E. Lanti

SIDEJO de Plenum-Komitato de SAT
23, rue Boyer, Paris-20e

ADMINISTREJO: Kolmstr. 1, Leipzig O 27
Administranto: R. Lerner

KIO ESTAS LA IWW?

Malkaŝema klarigo pri ĝiaj principoj, celoj kaj metodoj

En la lastaj n-oj de "S-ulo" ni prezentis al la Legantaro ekstraktojn el sensacia verko de Filips pri la laborista problemoj en Usono. Fakte en la nuna momento, kiam la opinioj pri vivkondiĉoj kaj laboro de la proletoj en Usono estas tiom diferencaj eĉ en niaj vicoj, ŝajnas tre necese konigi al la SAT-anoj serion da dokumentaj artikoloj pri la problemoj. Ĉiu el niaj legantoj havos tiel la eblon formi al si opinionon.

En la publikigitaj ĉapitroj pri mastra diktatoreco kaj arbitro en Usono tre ofte oni povis renkonti la nomon de revoluciema organizo IWW (Industriaj Laboristoj de la Mondo) en rilato kun abomenaj persekutoj kaj subpremaj agoj. Multaj ĉe tiu legado estos ekdemandintaj sin, kiaspeca estas tiu organizo tiom nekoniata en la eŭropaj laboristaj rondoj. Nu, ni antaŭnelonge ricevis de usona SAT-ano tradukon, kiu klarigas koncize celojn kaj principojn de tiu organizo tiom kruele persekutata de la usona kapitalistaro. Ĉi tiu traduko prezentas kvazaŭ la logikan kompletigon al la antaŭa artikol-serio, helpante klarigi la formojn kaj metodojn de la laborista klasbatal-movado en Usono. Ĝi tial sendube trovos same bonan akcepton ĉe niaj legantoj kiel la antaŭa pri-usona materialo.

Red.

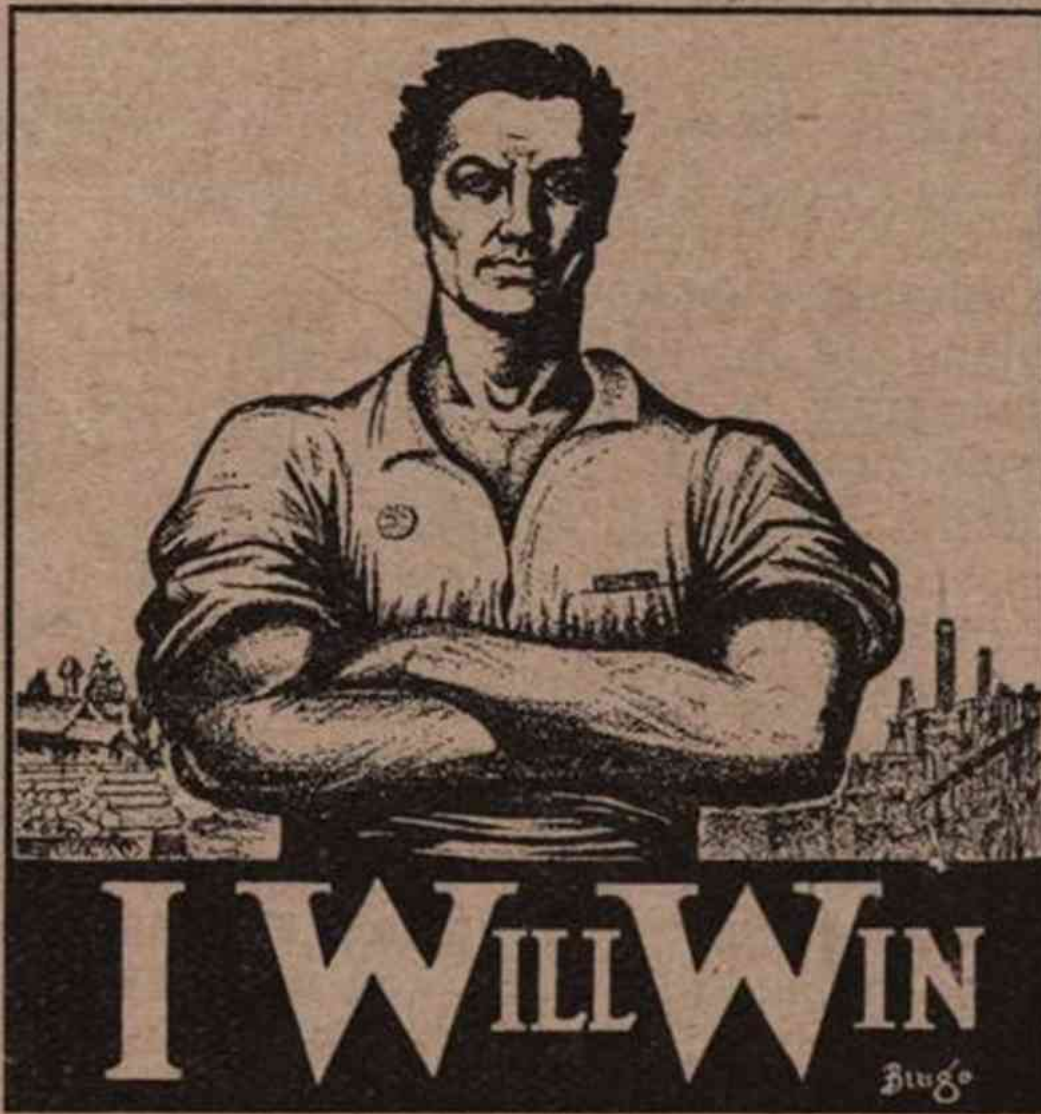
1. La IWW¹

Preskaŭ ĉiu en Ameriko estas aŭdinta aŭ leginta, pri la organizo nomita LA INDUSTRIAJ LABORISTOJ DE LA MONDO, aŭ la IWW, kiel oni komune nomas ĝin, sed tre malmulte da personoj scias, kion ĝi reale prezentas kaj kion ĝi volas realigi. Ĉirkaŭ la nomo "IWW" elkreskis vasta rikolto da miskomprenoj. La gazetaro de la lando estas doninta al la IWW staton en la publika opinio, kiu tre malmulte akordas kun la faktoj. Tial ni estas certaj, ke vi interesiĝos je aŭtoritata klarigo pri la principoj, celoj kaj metodoj de la organizo, tiom kiom pri aliaj trafa faktoj.

¹ Noto de la tradukinto: Elparolu la literojn "IWW" kiel "IUŬ".

Kelkaj miskomprenoj pri la IWW

La opinio estas komuna inter la ĝenerala publiko, ke la IWW estas sekreta organizo; ke ĝi ĉefe konsistas el eksterlandanoj; ke ni estas organizo konspir-

La subskribo kun la 3 komenclitroj de l' organizo (IWW) signifas tradukite: "Mi volas venki".

anta en la mallumo por fari perfortagojn kaj elverŝi sangon, detruvi vivojn kaj posedaĵojn, kaj, fine, renversi la Usonan Registaron! Estas grandaj kaj potencaj organizoj en tiu ĉi lando, kiuj faras el tio sian specialan okupon, krei tiajn miskomprenojn pri la IWW.

La IWW tute ne havas ion por fari kun politika revolucio, nek kun politika agado ia ajn, kiel vi facile komprenos, kiam vi estos leginta plue. Ni ne demandas viron pri liaj politikaj opinioj, ne pli ol ni demandas lin pri lia religio, aŭ kia estas la koloro de lia haŭto. Tio ne interesas nin. Ni estas nuligintaj ĉiujn tiajn enklasigojn inter niaj kunhomoj. Fakte, tiom neinteresataj ni estas, kiel

organizo, je politikaj, religiaj aŭ rasaj problemoj, ke ni ne permesas tian propagandon en nia organizo, kiu tendencas fortiri la atenton for de niaj celoj kaj alkonduki al malpacado kaj disrompiĝo.

Ni enklasigas, anstataŭe, niajn kunulojn laŭ ilia ekonomia stato en la socio, en kapitalistan aŭ parazitajn klasojn, kaj laborulan klasojn. Ni centrigas nian atenton sur demandojn, kiu egale koncernas ĉiujn, nome, la ekonomia demando, donante pasantan atenton al aliaj demandoj nur kiam aliaj fluoj transpasas nian vojon kaj malhelpas nian laboron, aŭ por pure edukaj celoj, sed neniam por propagandi por unu partio, kredo aŭ raso prefere al alia.

La IWW estas revolucia Labor-Unuiĝo

La iniciativo por formi la IWW-on komenciĝis en 1904, sed la formado de la nova labor-unuiĝo efektiviĝis ĉe granda kunveno en Ĉikago (Chicago) en 1905, kiam la principoj, celoj, metodoj kaj strukturo de la organizo deklariĝis kaj aprobiĝis, restante neŝanĝitaj ĝis hodiaŭ mem laŭ tutaj siaj ĉefaj trajtoj. La IWW fariĝis laborunuiĝo tiam, kaj tia ĝi estas restinta ĝis nun. Iu, kiu provas diri al vi alion, misrepresas ĝin. La anoj de tiu ĉi ekonomia movado ne havas siajn okulojn sur la registaraj domoj, kiel la politikaj partioj, sed sur la fabrikoj, muelejoj, laborejoj kaj aliaj lokoj de la produktado kaj dissendado. Ni ne diferencigas inter la enlanda usonano rajtigita voĉdoni kaj la eksterlandano, kiu ne havas tiun rajton. Ĉiu, kiu laboras por salajro, ĉu viro, virino aŭ infano, estas inda aniĝi kaj havas la permeson voĉdoni en la unuiĝo.

La IWW estas industria Mond-unuiĝo

La fondintoj de tiu ĉi nuntempe mondfama laborunuiĝo donis al ĝi la nomon LA INDUSTRIAJ LABORISTOJ

DE LA MONDO, tiel montrante, ke la celo de la organizo estas unuigi ĉiujn industriajn laboristojn de la mondo en unu anaron. Tiu celo ankoraŭ ne estas efektiviĝinta, sed la limoj de ĝia influo etendiĝas ĝis malproksime. Administr-ejoj estas formitaj en Anglio, Aŭstralio kaj Sud-Afriko; en Meksikio, Argentino kaj Ĉilio; en Skandinavio kaj aliaj landoj. La ĉefa pretendo de la IWW por esti mondunuigo, estas tamen bazita sur la fakto, ke ni estas influantaj forte aliajn laboristajn organizojn kaj estas instigantaj ilin alpreni nian programon aŭ spirite aŭ laŭlitere.

Kvankam la nuntempa kotizpaganta membraro estas malpli ol centmilo en Usono, ni estas potenca mondforto. Oni estas disdoninta pli ol milionon da membro-kartoj, kaj niaj membroj nun troviĝas en ĉiuj landoj sub la suno. Oni trovas ilin en la minejoj en Spicbergen proksime al la Norda Poluso. Ili troviĝas ĉe la balenstacioj en Sud-Georgio, en la direkto al la Suda Poluso. Vi povas trovi ilin en ĉiu ŝipo sur la maro, portante la semon de nia propagando al ĉiuj havenoj kaj plantante ĝin en frukto-dona tero sur malproksimaj marbordoj.

Nuntempe, kiam ĉiaj aliaj sociaj teorioj estas malsukcesintaj kaj donas nenian promeson estontan, la IWW staras sole en la pensoj de la laboristoj tra la mondo kiel la estro de la situacio. Laŭ tiu senco la idealo de la fondintoj estas efektivigita. Nun restas transplanti la ideon el la cerboj de la laboristoj en la teron de la industria vivo, kaj la ideo de la fondintoj estos kompleta realo. Kun la helpo de la industriaj unuigoj en la aliaj landoj ni esperas realigi tiun ĉi projekton, baldaŭ formante INDUSTRIAN MONDUNUIGON.

2. La IWW-Historio skribita per sango

De la komenco la IWW konsistis precipe el okcidentaj ministoj, metal-laboristoj, fervojistoj kaj migrantaj laboristoj. En la kuro de la jaroj ĝi etendis sian agadon al kelkaj industrioj kaj havas nun 29 Industriajn Unuigojn naciajn. Kaj unu, la Industria Unuigo de la Transportistoj de la Maro, eĉ nun provas atingi internacian superregadon. Tiujn ĉi Unuigojn vi trovos vicigitaj pli poste. Granda parto de la membraro konsistas el migrantaj laboristoj, kaj la unuigoj plej fortaj estas tiuj formitaj de la ministoj, la lignajistoj, la terkulturi-stoj, la konstruistoj, la mar-transportistoj, la metalistoj, la tekslaboristoj kaj la fervojistoj.

La organizo estas kondukinta multajn grandajn kaj negrandajn strikojn en multaj industrioj kun varia sukceso antaŭe, sed lasttempe kun tre granda sukceso. Pli ĝuste la IWW estis sukces-plena en la plibonigado de la migrantaj laboristoj en la terkultura, mina kaj ligna industrioj, kaj ankaŭ la mar-transportistoj kaj la getekslaboristoj estas akirintaj grandajn profitojn sub la flago de la IWW. Antaŭ la apero de la IWW, kaj dum ĝiaj unuaj jaroj, la sorto de la migrantaj laboristoj, kiuj ĉirkaŭ-

vagis la landon kun siaj lankovriloj sur la dorso, estis senespera. Se viro unufoje estis falinta en iliajn vicojn, restis malmulte — aŭ neniu espero por li, iam denove leviĝi socie. Li estis efektive "Down and out". (NT. Angla frazo signifanta: malsupren kaj for.) Estas malsame hodiaŭ — dank'al la IWW. Tiuj laboristoj nun havas esperon, mem-respekton kaj povon pro ilia organizo.

Sed ni ne povas paroli detale en tiu ĉi nelonga klarigo.

Nature, la ĉefa agado de la organizo ĝis nun estis edukata. Ĉe la plenumado de tiu ĉi laboro ĝi multfoje estis en konflikto kun la estraroj pri libera parol-raĵto, presraĵto kaj kunvenraĵto.

Tradukis SAT-ano 1781.

laŭ 3-a reviziita eldono de samtitola broŝuro publik-igita de IWW 555 W. Lake St., Chicago, Ill. Usono.

ALIA "SAKKO-VANCETI"-AFERO EN USONO

(Fino. Vidu antaŭan n-on)

La strikantoj de Gastonia antaŭ la tribunalo

Pli kaj pli evidentiĝis, ke la strikantoj ne estos defendataj de la polico kontraŭ la atakoj de la banditaj agentoj de la kompanio. Male, la polico ankaŭ atakis ofte la tendaron de la strikantoj. Pro la teroro multaj gestrikantoj eklaboris en la fabriko kun la firma kredo, ke ili denove ekstrikos baldaŭ. Post la 5-a de junio la aktiveco de la strikantaro plivigliĝis. Multe da gelaboristoj denove ĉesigis la laboron. Sed ankaŭ la atakoj de la polico plioftiĝis kaj sangiĝis. Multe da strikantaj virinoj, geknaboj estis kruele batataj. En la tuta striko tamen la provokantaj agentoj de la kompanio havas la plej abomenindan rolon. Foje iu kompania agento pafis sur K-don Fred Bil (Beal), la organizanton de la Sudaj tekslaboristoj. Lastmomente strikanto batis la brakon de la agento; sekve la kuglo trafis la tergrundon. La fabrik-estroj faras ĉion por efektiviĝi la arest-on al K-do Fred Bil je kia ajn kosto. La strikantaro estas senĉese provokata. La plano de la fabrikestroj estis detrui la tendaron de la strikantoj kaj forpeli la gvidantaron de la gestrikantoj el Gastonia. Por povi rezisti la atakadon, fine la strikantoj estis devigataj iel armi sin, ĉar la "Justeca Leĝaro" usona ne protektis, sed male atakis iliajn rajtojn.

Policestro, s-ro Aderholt decidis energian likvidon al ĉi tiu striko. Li kun 4 policoficiroj veturis aŭtomobile en la tendaron de la strikantoj. Tendargardisto demandis ilin: "Ĉu vi havas arest-leteron?" "Ni ne bezonas tion", unu el ili respondis. Tiam 3 policoficiroj atakis la tendargardiston. Jetinte lin sur la

teron, la policoficiroj piedbatadis lin, ĝis kelkaj strikantoj alvoko kriis al ili: "Liberigu lin." Policoficiro ekfuriozis pro ĉi tiu alvoko, kaj li per pafado vundis strikanton. Granda tumulto, interpafado sekvis, en kiu la poliestro Aderholt grave, kaj unu strikanto kaj tri policoficiroj negrave vundiĝis.

Mortminaco al 15 strikantoj

Polica forto estis alarmata. Teroro ek-regis pli draste en la urbeto, kiu aspektis kvazaŭ en senviva stato. Oni pelis, ĉasis la strikantojn, tute kiel sovaĝajn bestojn. Pli ol cent gestrikantoj estis arestataj. Por konfesiĝi oni turmentis la arestitojn per larmogaso. Banditaj agentoj de la fabrikestroj eĉ faris planon por linĉi la arestitajn gegvidantojn de la Nacia Tekslaborista Unio, kiu lab. organizo batalas por la intereso de l' usona tekslaboristaro. La burĝaj ĵurnaloj en Gastonia kaj en tuta Usono postulas la mortkondamnon al 15 teks-laboristoj. La ĵurnalo "Gastonia Gazette" publike alvokis la juĝistaron por mortkondamni "ĉi tiujn malbenitajn bolŝevikojn". Ĝis nun iom post iom granda parto de la arestitoj (ili nombris pli ol 100) estis liberigata je kaŭcio de 2000 dolaroj po unu.

Arestitaj restis 23 grave akuzitaj Gekamaradoj, el kiuj ĵus nun kaŭze de akrega protestado de la Usona klas-konscia proletaro oni liberigis 3 K-din-ojn: Vera Bōš (Bush), Ami Ŝefter (Schechter), kaj Sofio Malvin, je kaŭcio de 5000 dolaroj (!) po unu. Ili ĝuas nun kondiĉan liberon provizoran. La kaŭcioj por ĉiuj liberigitaj Gek-doj devis esti deponataj de la Internacia Ruĝa Helpejo, kiu finansas ankaŭ la defendon de ĉiuj niaj akuzitaj Gek-doj dum la proceso. La 20 grave akuzitaj "ĉefkulpuloj" per nenio kondiĉo nek kaŭcio povas esti liberigitaj. 15 el ili laŭ ia koncerna para-grafo en la usona leĝo devos esti ekzekutataj.

Karakteriza situacio en N. Karolino

Ĉie en la tuta mondo la laboristaro devas sciigi pri la neaŭditaj maljusteco kaj subpremo al la usona proletaro. Nova Sakko-Vanceti-afero estas ripetota. En Usono la tuta publika opinio rekonata eĉ en reakciaj gazetoj estas, ke la nuna akuzo kaj proceso estas intrigo por venĝi sin je la strikantaro. La kapitalista justeco false akuzas por havi pretekston por murdi laboristajn gegvidantojn, "kiuj per siaj malbenitaj agitadoj incitas la kontentajn gelaboristojn al strikoj kaj ribeloj".

Renoviginte vian abonon al

SENNACIULO

via semajna esp. gazeto

ne forgesu ankaŭ la monatan literatur-scienc-pedagogian revuon de SAT

LA NOVA EPOKO

Ĉiu kajero estas 32-paĝa.

Informigu pri ĝia enhavo mende-ante prov-numeron je la prezo de 0.35 mk. g.

Postulu abon-kondiĉojn ĉe Administracio de SAT, Colm-str. 1, Leipzig O 27.

Por karakterizi la gradon de "kontent-ebleco" ĉe la teklaboristaro usona ni citas ĉi tie elirojn el 2 oficialaj raportoj de "burĝaj" Komercaj Ĉambroj en Norda Karolino:

"Laborforto estas sufiĉe malalta en N. K. La horsalajroj varias inter 18, 25, 32 cendoj por spertaj teklaboristoj. La laborleĝoj koncerne labortempon kaj noktan laboron por virinoj estas mal-severaj. Ordinara labortempo semajna estas 60 horoj. Limigo por laborigi kromhorojn ekzistas nek por viroj nek por virinoj. Laŭ leĝo infanoj ne povas labori pli ol 11 (dekunu) horojn tage. La ŝtato Norda Karolino estas la plej konvena loko por instalii tie fabrikojn kaj transigi ĉi tien entreprenojn el la Nordaj ŝtatoj."

Komerca Ĉambro en N. K.

La usona proletaro kolektis unu

milionon da protestsubskriboj kaj sendis ilin al la juĝistaro en ĉi tiu proceso. Sed tio ne sufiĉas. Ĉie en la tuta mondo la klaskonscia proletaro devas informiĝi pri tiu ĉi proceso kaj energie mobilizi sin por protesti kontraŭ la falsa akuzo kaj maljusta proceso al la 23 Gek-doj en Gastonia.

Vivula internacia solidar-eco de la Tutmonda Proletaro!

Kompilis K-do Bonesper R (29), laŭ decido de la Novjorka SAT-anaro.

La Novjorka SAT-anaro petas la legantojn de "S-ulo" traduki tiun ĉi artikolon nacilingven por enpresigi ĝin en lab. gazetoj diverslandaj. Tradukonto estas petata sendi n-on de l'gazeto nacilingva, en kiu aperos la tradukita artikolo. (Rekompencota.) Adreso: K-do Bonesper R., p. a. Modern Bookshop, 350, East 81st. str. New York City.

DU PIONIROJ FORPASIS EL LA MONDO

La 7-an de aŭgusto mortis Viktoro L. Berger, la unua socialisto, kiu fariĝis ano de la Usona Parlamento. Spite pluvo pli ol centmil personoj preterpasis honore lian korpon en la urbhalo de Milŭaki (Milwaukee) kaj sekvis ĝin al tombo. Kondolencojn sendis Brita Labor-Partio, germana kaj aŭstria socialistaj partioj.

Malbonŝance tramvagono trafis lin en la strato kaj la 69-jarulo ne povis venki sian vundon. Estas stranga koincido, ke la sola alia socialisto, kiu iam sidis en la parlamento, Mejer London, ankaŭ perdis sian vivon en veturila akcidento.

Berger naskiĝis en Nider-Rebak (Nieder-Rehback), Aŭstri-Hungario, en j. 1863. Ankoraŭ junulo 18-jara, li enmigris Usonon kaj fine fariĝis instruisto en Milŭaki en la ŝtato Ŭiskonzin (Wisconsin). Unu el la organizantoj de l' Socialista Partio, konata verkisto kaj paroladisto, li helpis kapti la estrecon de sia hejmurbo. Fakte ĝis nun socialismo estas ĉefe importito en Usono kaj radik-iĝis nur inter la germanoj en Milŭaki, la tielnomataj pensilvania¹-holandanoj en Reding kaj en la kosmopolitaj kvar-taloj de la hebrea vestfaristoj en Ĉikago kaj Novjorko. La putreco de l' politikaj partioj en Usono estas mond-famaĉa, sed Berger sukcesis purigi per socialista administrado la urbon kaj sesfoje lia distrikto elektis lin esti parlamentano. Dufoje pro lia kontraŭstaro al la milito la registaro rifuzis permesi, ke li okupu sian pozicion, ĉar per prispion-ada leĝo li estis ricevinta kondamnon al 20 jara malliberigo, kaj lian ĉiutagan

ĵurnalon la poŝto rifuzis porti de 1917 ĝis 1921. Poste la Supera Tribunalo ("Suprem Court") nuligis la juĝon. Bedaŭrinde lastjare li ĵus perdis la elekton.

Spite sia dummilita persekutigo li ne konsentis je la komunista vidpunkto kaj senkaŝe diris, ke li aprobas la taktikon de Makdonald, ne de Lenin, kiam la Socialista Partio splitiĝis. Solulo en la parlamento dum la postmilitaj jaroj, li pledis por pensioj por la maljunuloj, subteno por la senlaboruloj, protekto al la sindikatoj kaj al la virinaj kaj junaj laboristoj, justeco por Debs, Muni, Sakko kaj Vanceti kaj aliaj viktimoj de l'kapitalista leĝo. Eĉ liaj politikaj malamikoj admiris lian honestecon kaj kapablon. La Usono de la morgaŭo pli multe honoros lian memoron ol la Usono de l'hieraŭo.

* * *

La mondo estas iom pli malriĉa pro la morto de Eduardo Karpenter, mondkonata brita poeto, verkisto kaj socialisto. Li estis talenta herezulo, kiu kiel junulo edukiĝis por eniri la servon de la eklezio. Sed li ne povis akcepti la dogmojn. Multe influis lin la usona poeto Ualt Ŭitman (Whitman), kiu esprimis la forton, la senkaŝan ĝuon de la korpo kaj liberon de pensado, kiuj karakterizas la pionir-epokon. Karpenter penis iom imiti ankaŭ Toro (Thoreau) en sia simpla vivmaniero. Longan poemon li verkis "Al Demokratio", ankaŭ la socialistan himnon "Anglio Leviĝu". En lia verko "Civilizo: Ĝia kaŭzo kaj kuraco" li efike atakis la trompon, la nemeritan memfieron de moderna kapitalisma socio. Li helpis kun Moris (ankaŭ poeto kaj artisto) kaj Hindman (kiu unue prezentis la marksan teoriaron al angla legantaro) fondi Social-Demokrat-an Federacion. Li ankaŭ en "Maturiĝo de Amo" pritraktis seksajn aferojn kaj simpatie klarigis la duonvir-duonvirinan homon, kiu kredeble li mem parte estis. Lia korpo eluzita per 85 jaroj da vivado malaperos, sed la influo de liaj verkoj originalaj, pensigaj restos kiel daŭra monumento.

(488)

EL LA HISTORIO DE L' SOCIALISMO

19. Pri la historio de l' himno

"La Internacio"

(3-a daŭrigo)

Kelkaj vortoj pri Petro Degeter. Li naskiĝis en Gent (Gand) la 8. oktobro 1848. Lia patro, fabriklaboristo, havis ok infanojn kaj laborakiris 2.50 fk. tage. La familio venas al Lil (Lille); en la aĝo de sep jaroj Petro laboras en fabriko kiel "malgranda kroĉisto". Sed post laborfino li legas, studas; li sentas sin speciale altirata al la artoj kaj la muziko kaj sekvas dum du jaroj la kursojn de la konservatorio en Lil. Post reveno de l'milit servo li fariĝas ligno-modlisto. Li praktikas tiun profesion en Lil ĝis 1902, epoko, en kiu li fiksiĝas en Sen-Deni (Saint-Denis). En 1921, okaze de la skismo okazinta en la vicoj de la socialista partio (S.F.I.O.) li deklaras sin partiano de la rusa revolucio, aliĝas al la komunista partio kaj estas en la nombro el delegitoj, kiuj en 1927 iras al Moskvo por ĉeesti la festojn de l'deka datreveno de la Revolucio.

Tiuj estas la du aŭtoroj de La Internacio.

Ilia verko estis kantata unuafoje en Lil, je fino de julio 1888, okaze de festo organizita de la Sindikata Ĉambro de ĵurnalvendistoj. Komence de tiu horo, kaj en la jaroj sekvantaj, ĝi disvastiĝas en Rube (Roubaix), Armantje (Armentières), Turkŭen (Tourcoing) ktp... unuvorte en la ĉefaj laboristaj centroj de l'Nordprovincoj, kie la socialismo komencas disvolviĝi. Ĝi iras ĝis Gent. Sed ĝi ne forlasas la regionon, kaj aliloke ĝi estas nekonata.

Ses jarojn pli malfrue, la 26. majo 1894, "La Socialisto", semajna centra organo de l'Franca Socialista Partio, publikigas sub la subskribo de V. Savari (Savary) sufiĉe longan artikolon pri la verko de Potje. (Niaj Poetoj, Eŭgeno Potje). La Internacio en ĝi ne estas menciita. Ĝi estas en tia grado malmulte disvastigita ekstere, ke la proceso, kiun elvokis unu el ĝiaj reeldonoj, pasas preskaŭ nerimarkite. Jen, en kio konsistas tiu ĉi proceso:

En 1894 ano de l'lab. partio, Arman Goselen (Gosselin), eks-instruisto, sekretario de l'urbestro de Kodri (Caudry), publikigas popol-eldonon de l' verko de Potje kaj de Degeter, destinita por la K-doj de Kambrezio¹. La prokuroro persekutas je akuzo de provoko al mortigo kaj ekscito de soldatoj al malobeo, la faman strofon:

Estrar' nin trompis artifice, —
Por ni do — pac! por ĝi — milit!
Rompinte la armeojn strike
Ni lasu l'vicojn sen hezit'.
Insistis niaj kanibaloj,
Ke kuraĝuloj estu ni, —
Do kontraŭ propraj generaloj
Ekpafos baldaŭ la gvardi'.

¹ Regiono de Kambre (Cambrai).

¹ Pensilvanio estas unu el la ŝtatoj, kiuj konsistigas Usonon.

Kvankam nur temis pri reeldono, kvankam la kulpigita strofo jam prezentigis en la eldono Dantü (Dentu) de l' Revoluciaj Kantoj kaj en la lil-aj eldonoj de l' Internacio, Goselen estis denuncata al la tribunalo de Due (Douai) kaj kondamnata, la 11. aŭgusto 1894, je unu jaro da malliberigo (kiun li suferis en la arestdomo de Valansjen) kaj je monpuno da cent frankoj.

La kondamno de Goselen perdiĝas en la multobleco da persekutoj, kiujn la registaro Kazimir Perje-Düpüi (Casimir Périer-Dupuy) direktas tiam kontraŭ la socialistoj kaj la revoluciuloj ĉiutendencaj kaj precipe en la Nordo kontraŭ "La Laboristo" (semajna organo de l' Lab. Partio). Apenaŭ "La Malgranda Respubliko" komunikas ĝin en sia n-o de 15. aŭgusto, sur la dua paĝo, en kelkaj linioj de Pol Mink (Paule Mink) sub la titolo "Kondamno de socialisto", kiuj difinas tre ĝuste la persekutitan kanton kaj insistas precipe je la doloriga situacio de Goselen, arbitre trafita de reakcia juĝistaro kaj kruele forŝirita de sia hejmo.

Du semajnojn poste, kiam ĉe la elirejo de publika kunveno farita de Jül Ged (Jules Guesde) en Kale (Calais), kolekto estas proponita je favoro de Goselen, pluraj civitanoj demandas, en kio konsistas la proceso starigita en najbara departemento kontraŭ kunbatalanto de l' partio. Kaj, ekparolante, "Ged klarigas, ke Goselen estis kondamnita, ĉar li reeldonis la kanton La Internacio de l' granda poeto Eŭgeno Potje, antaŭe jam publikigita de l' presisto Dantü, kiu neniam pro tiu fakto estis kondamnata. Li aldonas, ke la strofo kondamnita de la juĝistaro koncernis, skribita sub la Imperio, al la armeoj de l' despotoj kaj ke, per tiu ĉi kondamno la burĝa justeco prenis partion por la perfiduloj kaj la reĝoj-konspirintoj, pri kiuj parolas la Marsejzo¹.

La 12-a nacia kongreso de la Lab. Partio, unuiĝinta je la 14. sept. 1894 en Nant (Nantes), voĉdonas per aklamoj deklaron, kiu entenas jenan alineon: "Al la viktimoj de tiuj ĉi amasigitaj atencoj, kiuj nomiĝas Goselen, eks-instruisto de l' Nordo, kondamnita je unujara malliberigo, ĉar li reeldonis revolucion kanton de Potje, aŭ Plekanof, trafita de eksterlandiga dekreto, la Kongreso sendas la esprimon de sia plej viva simpatio." La Internacio, oni rimarkas, ne estas nomita en tiu ĉi protesto.

En la "Socialista Junularo"² de majo 1895, Henriko Pekri (Pécry) dediĉas al la verko de Potje studon dekpaĝan. Li citas nombron el liaj kantoj, da kiuj li

¹ "La Socialisto", 8. sept. 1894, p. 4: "Ged faras malgrandan neekzaktecon, ĉar La Internacio estas aperinta post la tempo de l' milito kaj la proklamo de l' Respubliko.

² Monata revuo de l' scienca socialismo aperinta en Tuluz (Toulouse) sub la gvidado de Huberto Lagardel (Lagardelle) kaj de Jozefo Sarant (Sarrante). Ĝi ekzistis unu jaron.

reproduktas fragmentojn. La Internacio ne prezentigas inter tiuj, kiuj estas cititaj.

Sed depost la sekvanta jaro la proleta himno ekfamiĝas. La 20. julio 1896 malfermiĝas en Lil (Lille) — kies urbdomo estis akirita depost la monato majo de la socialismo — la 14-a nacia kongreso de l' Franca Lab. Partio. Tiu ĉi kongreso estas unu el la plej gravaj, kiujn dum la paso de l' historio aranĝis la Lab. Partio. Proks. 200 delegitoj partoprenis ĝin. Ĉio, kion nombris la partio da spertaj kaj konataj batalantoj, ĉeestis: Jül Ged, Rene Šoven (Chauvin), Jurd (Jourde), Sovane (Sauvanet), Karno (Carnaud), Antid Būaje (Boyer),

"LA FINBATALO" de Gynla Zilzer

deputitoj; Paŭlo Lafarg (Lafargue), Delori (Delory), urbestro de Lil; Johano Dormua (Dormoy), urbestro, ĝenerala konsilanto de Monlūson (Montluçon); Krebs, urbestro de Ellem (Hellemmes); Henriko Geskier (Gesquière), ĝenerala konsilanto de l' Nordo, Aleksandro Zevaes, membro de l' nacia konsilantaro de l' partio ktp. ktp.

Krome venis de l' eksterlando Vilhelmo Libkneht (Liebknecht), Fiŝer (Fischer) kaj Singer, parlamentaj deputitoj, reprezentantoj de l' germana socialdemokratio; Viktoro Adler, reprezentanto de l' aŭstra socialdemokratio; Pablo Iglesias, Munoz kaj Kejido (Quejido) de l' hispana lab. partio; Anastasiu, de l' rumana lab. partio.

Uzante kiel pretekston la alvenon de l' tri germanaj socialistoj, la reakciuloj, klerikaluloj kaj naciistoj de Lil, decidas malamikajn manifestaciojn, mobilizas siajn anojn, alvokas al la repuŝo siajn samreligianojn de l' najbaraj urboj. Siaflanke la Lab. Partio algluas sur la muroj de Lil afiŝon adresitan al la laboristoj kaj tiel konkludantan:

"Vi venos multnombre por saluti kaj akلامي viajn fratojn de ekstere, proletoj kaj socialistoj kiel vi, kiuj, kiel vi kaj kun vi, batalas por la liberigo de l' Laboro kaj de la Homaro. Vi konfirmos per via ĉeesto vian volon konservi inter la popoloj tiun ĉi grandan pacon, kiu

estas hodiaŭ la unua bezono kaj la unua depostulo de l' laboristoj ĉiulandaj.

"Sed inter tiuj ĉi invititoj al nia kongreso, inter tiuj ĉi gastoj de via avangarda urbo, vi salutos kaj vi aklamos dufoje Libkneht, la homon, kiu en 1870, kiam la respublikana Francio estis forlasita de tuta Eŭropo kaj de siaj propraj regantoj, starigis kun la socialdemokratoj de Germanio kontraŭ la anekso al Elzasio-Lotaringio kaj pagis per dujara enkarcerigo sian opozicion kontraŭ la dismembrigo de la franca patrio.

"Vivu la socialista urbo Lil! Vivu la Lab. Partio! Vivu la Internacio de l' Laboro kaj de l' paco!"

(Finota.)

Aleksandro Zevaes. Trad. N.B.

Amo kaj amindumo

La vortoj "amo" kaj "amindumo" havas tute malsaman sencon.

Malpermesi "amon" al SAT-anoj estus pli ol ridinde, ĉar ne ekzistas homoj, al kiu ne estas konata ĉi tiu potenca prainstinkto, iranta laŭ sia propra vojo ofte malgraŭ ĉiaj trafaj argumentoj de la racio. Estus tre kurioze ĉirilate fari iajn "rekomendojn".

Sed tute alia afero estas la "amindumo", t.e. amludado, flirto. Ĝin ni devas kontraŭbatali tutforte, elpeli ĝin el niaj SAT-rondoj al burĝaj medioj, kie estas ĝia vera kampo. Serioza homo — kaj tiaj ni SAT-anoj ja celas esti antaŭ ĉio — malŝatas kaj evitas ĉiajn vivludojn, precipe amludon, ĝuste pro ĉi ties ofte neripareblaj sekvoj: dum unu ludis, la alia malfeliĉiĝis por la tuta vivo.

Viro kaj virino, kamarado kaj kamaradino, aliru unu la alian fideme kaj serioze. Se evidentigos, ke la alproksimiĝo estis eraro — oni diru tion kun sama fido kaj malkaŝemo. Nenian ludon! Kaj kun la amindumo malaperu ĉe ni ĉiuj atributoj, uzitaj kaj uzataj ankaŭ en proletaj rondoj por reciproka nenatura allogado, penanta montri la komercaĵon de bona flanko (laŭ rusa proverbo).

Ni vestu nin belguste, sed simple kaj oportune; ni deklaru milton al luksaj vestoj kontraŭnaturaj, altaj kalkanumoj, barbaraj oraj ornamaĵoj kiel ĉiaj ringoj, braceletoj k.a. falsaj bukloj, ŝminkitaj vizaĝoj kaj pudritaj nazoj!

SAT-ano 4227

Ekzistas ankoraŭ multaj laboristaj esperantistoj, eĉ SAT-anoj,

kiuj pli malpli malatentas sian klasan devon, ĉu kunlaborante al neŭtralaj organoj, ĉu informante ilin prefere ol Sennaciulo-n, ĉu alimaniere. Tial ni kontentas sciigi, ke ree estas havebla la bonega varba broŝuro de K-do E. Lanti

FOR LA NEŬTRALISMON!

3-a eldono

plivastigita, 32-paĝa, enhavanta krom la aldonoj de la 2-a eldono ankoraŭ novan enkondukan parolon de l' aŭtoro kaj tre koncizajn kaj trafajn difinojn pri "sennaciismo, patrio, revolucio" k.a.

Prezo: 0.30 mk. g.

Havebla ĉe la Administracio:
R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig O 27

ENHAV-TABELO

DE LA 5-a JARKOLEKTO DE SENNACIULO

A. Socipolitiko		Paĝo	Ruĝa urbeto en blankterora lando		Paĝo	B. Memorartikoloj		Paĝo
La faŝisma edukado	1		(Ruman.)	313		Datreveno dekjara kaj dekunu-jara . . .	41	
Papo kaj faŝismo	197		Vivo de revoluciuloj en Polio	68		Datrevena memorigo (milito)	42	
El Italio	313		La teroro kontraŭ lab. organizoj en			La Ruĝa Marto	217	
En batalo pro la mondmerkato	3		Polio	348		Roza Luksemburg k. Karl Libkneht . . .	122	
Internacia politiko k. militdanĝero . . .	25		Plifirmigo de l' faŝ. reĝimo en Polio . .	372		(Mi estis, estas, estos; El Junius-		
Kiun signifon havas la tuteŭropa			Pri pola maldekstra soc. partio	458		broŝuro)	123	
movado	49		El Litovio	123		Antaŭ 10 jaroj en Siberio	180	
Kapitalismo super Afriko	57		En Litovio sub la faŝismo	159		Sovet-Hungario	230	
La vera vizaĝo de la Ligo de Nacioj	77		La sekvoj de sendependiĝo (Litovio)	238		Antaŭ 10 jaroj en Hungario	385	433
La minaco de Hindio	149		251 264 277			Unua de majo	273	
Parlamentara reĝimo kaj karbo	229		Letero el Latvio	230		La Komuno de 1871 k. ĝia plej aĝa		
La unueco de Eŭropo estas teknika			Nova viktimo de demokrata sociordo			postvivanto	209	
problemo	157		(Esto.)	219		Eho de l' Pariza Komuno en la cara		
Cinio kaj Eŭropo	169		Iom pri ekonomia k. polit. situacio en			Rusio	291	
La lukto por aervoj en Afriko	199		Estonujo	444		Sakko-Vanceti	471	
La venonta venengas-milito	249		El Hispanio	42 50	220	Du pioniroj forpasis el la mondo . .	539	
Ĉu likvido de l' milito?	407 419	431	Panon! Laboron! (El Hung.)	199				
La internacia armado	442		La "nacia festo" en Hispanio	516	524			
La nesolvita problemo de la Riparpagoj	513		Vivu la neŭtraleco! (Belgio-Hung.) . .	418				
La formigo de tutm. trustoj karakter-			Hung. labor. ne rajtas kanti	432				
izas la progresantan disvolviĝon de			Ministaj strikoj en Hungario	239				
la kapitalismo	393		Kontraŭ la teroro en Bulgario	161				
La kalvario de la nigra raso	501		La pormilitaj elspezoj de Bulgario . .	287				
La negra problemo en Ameriko	139		Komunist-arestoj en Bulg.	300				
Pro kadavro de kadavriginto (Foŝ) . .	250		Sub la unuamaja standardo (Bulg.) .	347				
La batalo de l' aŭstria laboristaro . . .	26		Interna stato de Bulg.	358				
Pri la faŝismo en Aŭstrio	429		Strikmovado en Bulg.	394				
Laborista kondiĉaro en Aŭstrio	527		La klasbatala situacio en Bulg.	515				
La bazo de l' novaj milit. konfliktoj en			Laborokond. en belga vitrofabriko . .	301				
Cinio	102		Laboristaj rajtoj en Danio	529				
La amerika danĝero	113		Justeco en Francio	313				
Pri Sandino, la granda patrioto de			Halŭen la Ruĝa	103				
Nikaragvo	104		La homaj rajtoj	66				
El Usono	105 311 372	383	La Milito venas	515				
La sudamerika konflikto	160		La senkulpeco de Vanceti	180				
Problemoj el Ameriko	262		Senlaborula klubo en Barnsli (Britio)	58				
Kiel riĉaj estas la laboristoj usonaj . .	263		Naciismo al lernantoj en Germanio . .	58				
La financa superregado en Usono . . .	286		Germ. kapitalismo en Ruhr-distrikto .	70				
La usona imperialismo	345		Fervojista vivo en Britl.	70				
Strikoj en Eldorado — Suda Usono . .	346		Kamparlab. mizero en Bavario	140				
La laborista problemo en Usono (laŭ			Letero el Londono	37				
Filip)	417 430 442 456 470	498	Socialismo en Islando	86				
503 514			Vojdisiĝo	182				
Alia "Sakko-Vanceti"-Afero en Usono	526		Mobilizi	181 232 244	291			
538			Kaŭzo de senlaboreco en Kassel	335				
El Meksikio	312		Kiel laboristoj plendas en Germ. . . .	472				
El Argentino	130		Flandrio al la flandroj	52				
Lab. vivo en Argentino	71		Por la sendependeco de Flandrio	180				
Lab. mizero en Brazilio	72		La Flandra movado	455				
Problemo de l' elmigrado	499		Floras la blankrusa kulturo (Carot) .	336				
Letero el Aŭstralio	472		La nacia reviviĝo en Blankrusio (Bja-					
Kelkaj faktoj pri Ĉinia Orienta fervojo	454		dula)	407				
El Ĉinio	473		Floras la bretona literaturo	421				
Infanlaboro en Ĉinio	311		Nova organizmaniero	325				
Salajro de laboristinoj en Japanio . . .	265		La kreigo de super-ŝtato	301				
Fortiĝo de japanaj prol. partioj	383		Komunumo je nomo de R. Luksemburg	20				
Ŝpinistinoj venkis (Jap.)	252		Antisemitismo en USSR	143				
Letero el Persio	159 171	406	Peza industrio en Sovetio	161				
El Alĝerio	502		Tenkulturo k. regna komerco en Sov.	171				
Plena demokratio (Svedio)	12		Moncirkulado en Sovetio	203				
El Svedio	286		Ekstera komerco en USSR en pas. jaro	242				
Konflikto en Jugoslavio	18 34		10 jaroj de popola komisario por san-					
Senbrida faŝismo en Jugosl.	347		konservado en Sovetio	219				
Nova Politika Revuo (Jugosl.)	360		Ŝparmovado en Sovetio	267				
El Jugoslavio	395		Proleta ŝparado	432				
El sendependa Ĉeĥoslovakio	59		Tago de lab. gazetaro	276				
			El vivo kaj agado de rusaj religiaj					
			sektoj	528				

C. Sociologio, filozofio, historio

Al la direkto de morgaŭa ruĝo	9
Tial mi ne povas kredi je dio	17
Kiel festi Kristnaskon?	101
La homa socio sub influo de konscia	
edukado	177
La meĥanika epoko k. la homa feliĉo	261
La ekzakta kono	285
Leonard Nelson	67
H. Bergson, filozofo de l' entreprenisto	93
El la filozofio de Klaŭdo Bernar	
(Bergson)	94
Bazaj principoj de l' marksismo	138
Inteligento, filozofio k. marksismo . .	237
La filozofio de l' marksismo	370
Klerigo de l' laboristaro	381
Kulto al kadavroj	36
Tradicioj, kultoj, ceremonioj en Japanio	129
La potenco de l' mistikismo (J. d' Ark)	297
Liberigo el mistikismo	298
La morto de la Virgulino (J. d' Ark)	348
372	
La trologateco de l' mondo	405
Modernaj sociaj ideoj en la Antikveco	453
Plintensigo de lab. kulturo	36
Pri proleta literaturo	33
Pri malpermeso de alkoholaĵoj en	
Usono	189
Ĉu ili estis sennaciuloj?	220
Du mortovortoj	161
Internaciistaj pensoj	325
Kio estas inteligenteco?	126
Pensi — Kredi	279
Dubi	303
La kamentubo	520
Dornoj	51
La cerbo de Lenin	139
Pri klasbatalo	394 503
La anglaj elektoj k. virinoj	360
Ĉu ĉiam estis sklavo la virino?	4
Pli science ol scienculoj	361
Krimo de la Ironio	431
Skizoj el libro "Super la Fordismo"	302
El la Historio de l' Socialismo:	
La Sen-Simonismo	29
La cirkulada teorio de Leru	44
L. Blan	60
K. Marks	73
Kolektivismo	80
Individuismo	97

Anarkismo	132
Ed. Vajan	144
Furierismo	222
Kolins	256
Buonaroti	314
La komunismo de Tabor	338
La ĉartismo	447
Pri la himno "La Internacio"	507
518 530 539	

Ĉ. Kooperativa movado

Iom pri la kooperativa movado en Svedio	58
69 89	
Kooperativa movado en Portugalio	70
Per kooperado al socialismo	151
Kooperado en Hindio	312
Patro de ukraina kooperacio	337
Konsum-kooperativo Leipzig-Plagvic	396
Koop. movado en Mezgermanio (Halle)	419

D. Sindikata movado

Historio de la Pacifika Sindikata Movado	525
La evoluo de prof. k fakunuigoj ĉe la aŭstria ferv.	53
Trafika evoluo en Anglio	199
Kio estas MK. PDRM? (metalistoj)	473
Al SAT-anoj k prol. esp-istoj de Pacifikaj landoj	395
Kio estas IWW?	537

E. Edukado, instruado

Instruista Labor-Ligo	10
Sveda Lab. Kleriga Asocio	27
Vivo k laboro en S. K. M. (Sovetio)	79
Komis. de Supera Lernejo ĉe VOKS	384
Gepatraj Asocioj en Bavario	80
Gepatraj Konsilantoj en Anglio	211
Iom pri vivo k laboro de vilaĝa instruisto (Sovetio)	327
Normigo de formatoj	246
sen granda literoj	314
Ni k stenografio	53
Stenografio k esp-o	89 99
Kiam fine unuecigo de la alfabetoj?	530

F. Priskriboj

La brita ministro k lia mondo	357
Vojaĝaj impresoj el Suda Ameriko	10
Hodiaŭ en Bulgario	3 35 50
103 141	
El Usona Taglibro	68 96 276 300
Beluĝoj	121
La mizerega distrikto Valdenburg (Silezio)	66 78
Kelkaj vortoj pri Dagestanaj arbaroj	81
Laboristo vizitas vilaĝon (Sov.)	327
Al monto Tri Seĝoj	131
Situacio de rusaj virinoj en Hungario	141
El post la arkta linio	85
Hejmo por vaguloj	88
Transportlaboristo en Šefild	96
Lab. cirkonst. de tabaklab. en Aŭstrio	103
Buhara	106 124 133
Turkestan-Ĉumhuriyat	460
Tra (arkta) Sovetio	106
El Sibirio	200
El foraj anguloj de Siberio	382
Blua trankvileco	142
Giganta vilaĝego-urbo	190
La vivo sur la maro	198
Vizito al sovetia ŝipo Dekabrist	240
Pri ruslanda ŝiparo	267
En kolektiva mastrumejo	333

Nia infankolonio (Loŝkarivka)	201
El vivo de sovetia infandomo	132
Kien iras senlabora K-do? (Jap.)	326
Tra Sovetio (El vojaĝa taglibro)	516
La vivstato de malriĉaj virinoj en Japanio	210
Vivstato de laboristoj en Japanio	218
Fajrego en pensio (Japanio)	242
Kiel ni estas persekutataj (Japanio)	334
Letero el orienta Persio	287
Vizito ĉe Tom Muni	114
Antaŭen al nova vivmaniero	178
Nuntempa tajlormetio en Anglio	140
Naturamika renkontiĝo en Berhtesgaden	211
Banekskurso k propagando	409
Sur patriotaj batalejoj (Naturamika festo)	459
"Porrikolta milito" en sov. vilaĝo	458
Paĝo el infana vivo (Sovetio)	373
Marista vivo	301
Fiŝkaptista movado en Kanado	324
La ŝafpaŝtisto en Dakota	517
Faktoj pri britaj laboristinoj	324
Kio estas Aeroarktik?	325
Vojaĝo al Londono	457
La Belvilŭaz, Sidejo de SAT	275
Pri Nederlando	288 326 348 358
Mezgermania Industriregiono	299
Pri Saksa Svisio	255
Leipzig, la urbo de nia 9-a	321
Ĉefstacidomo en Leipzig	265
Stato de fervojoj k fervojistoj en Leipzig	278
Turingio	383
Iomete pri hejmindustrio en la Metal-montaro	241
Skoghall en Svedio k ĝia esp. movado	504
En germana kuraĉloko	505
"Popola domo" en Danio	334
Faktoj pri la sola zinkfabriko en Nederl.	335
Franca Sudano	359 371
Laborokond. k stato de kamparanoj en Malgrandpolio	418
Spite ĉio! (Popoldomo Leipzig)	158
Lab. Vetur-Asocio (Britio)	20
La fiasko de kolonio	359
Travivaĵo	528
Grandaj Infanoj	529
Triumfo de la tekniko	530

Moroj, kutimoj:

Por nova moraro (Sovetio)	506
Piedpilkulado en Britio	460
Arbaraj laboristoj en Usono	334
Vilaĝana geedziĝo en Sovetio	336
Sovaĝeco (Ukrainio)	203
Virino en Turkmenio	72
Virina sklaveco	81
Sovetiaj kamparaj superstiĉoj	105
Soveta Alasko	239
La ŝamana mistero	251
El Brita trinkejo	278

Biografioj:

E. Izgur	54
Ciŝka Hartni	87
Ludovikino Miŝel	151
Neĝam Mohamed	215
Tomas Meabe	263

Tagoj el mia Vivo:

Ordinaraj	4 21 28 60 81 88
97 107 124 162 182 201 213 221	
279 289 337 408 432 475	
Eksterordinaraj	37 143 445
Vivo de teatra artisto	44
Kvindekjara vivo en sovaĝejo	350
Mia buĝeto	73

G. Faktoj kaj komentoj

La internacieco de l' kapitalismo	79
Internaciaj reefikoj	87
Tutmonda trusto de elektro	105
Nacia idolo	115
Kulto al fetiĉo	71
Eminentaj kontraŭmilitaristoj	54
La estonta milito	87
Por la venonta mondmilito	144
La daŭremo de malnova raso	200
Timo pro la vero	71
Papo pri virina gimnastado	71
El Kubo	54
Indiĝenoj en Usono balotas	71
Mallongigo de l' labortago en Usono	79
"Regno k landoj" en Germanio	79
Junularo k eklezio en Britio	200
Oni vendas siajn privilegiojn	346
Kiom da lingvoj estas en Eŭropo?	190
Viktimoj de la laboro	504

Faktoj sen komentoj:

La usonaj kapitalistoj atakas la mondon	171
Usono akiras la mondmekaton	241
La venengasoj	241
Lab. movado en Hindio	277
Nacia Civitana Federacio en Usono	59
Oni ŝirmas la moralon en Usono	362
Oni elspezas por militiloj	475
Klasjusteco	362
Hipokrita rolo de la Ruĝa Kruceto	499
Memmortigoj k akcidentoj (Budapest)	59
Vero	59
La organizoj de l' katolikaj virinoj	203
La situacio de l' intelektuloj en Japanio	324
Ŝtato konsentas perdi sian "liberecon"	277
Socialismo — Kapitalismo	325
Laŭ pastra konsilo	324
Ekonomiaj notoj	421
474	

Ĝ. Diversaĵoj

La "Ford" de l' ŝufabrikado	5
Kulturereakcio en Germanio	239
Tatuo de lernejinfanoj en Italio	5
Unuecigo de l' alfabetoj	12
I. W. W.-informo	12
Kroniketo el Hispanio	12
Malvera informado pri Aŭstralio	37
Pri pentekosto	37
Sovetiaj kamparaj "notoj"	53
Virino en kompartio	124
Kresko de ŝtata buĝeto (Sovetio)	141
Interesa eltrovo	141
Homoj kun vosto	141
Kvarmiljaraj skribaĵoj sur rokoj	192
Eklezio k sendiuloj en Germanio	192
La testika greftado	242
La germ. loĝantaro koncentriĝas en urboj	242
La Internacio de l' kapitalistoj	242
5-taga semajno en Usono	279
Oni plenumas manifeston de "10 jaroj Oktobro"	312
Britaj ministoj k iliaj forlasitaj legom-gardenetoj	396
Ne en Göteborg	72
Vivkostoj en Portug.	72
Lernejoj en Sovetio	81
Nomsanĝoj en Ĉinio	81
Britio antaŭ la balotoj	81
Foto-amatora asocio	96
Germ. lab. mandolinistoj	107
Amnestio en Bulgario	131
Redakt. de "Balk. Laboristo" arestita	397
Kiom kostas stultigado?	160
Iom el energetiko	160
Solidareco (Haliĉen)	198
43 tagojn sen manĝo	211

Pri malsatstrikaj	255
La senlaboruloj en Kanado	250
Iom pri eklezio en Sovetio	265
Notoj el Sovetio	473
Alkoholuloj k idaro	265
Kiel ni laboras	301
Lumo donas forton	302
Pri "popolaj domoj" k simil.	459
Fumado inter virinoj k junulinoj	460
Miraklo (Rak.)	349
La "stultaj" rusoj (Rak.)	349
Por nia distro	302 328 338 371 518

H. Diskutejo

Pri SAT-programo k "La Lab. Esperantismo"	115 126 164 172 184
	192 203 213 224 232 244 254 266
	280 291 309 322 397
Pri seksa demando	135 166 283 221
	314 374 422 440
Kia devas esti mia edzino?	303 374 387
	422 461
Kial nudkulturo?	507
Pri nacia problemo	328 409 462 476 531
Pri iuj "Tagoj"	303
Pri teatro-film-paĝo	206
Troa gastigemo	84
Ĉu ĉiam estis sklavo la virino?	54
Pri esp. teatro	437 479 522 535
Protesto kontraŭ Krjukov	328
Pri la problemo de troloĝateco de la mondo	531

H. Literaturo

Versoj:

Kolono de Vandom'	73
Parizo (L. Mišel)	152
La 58-a datreveno	326
Printempe ĉe frataj tomboj	218
Maja Simfonio	274
La poeto proleta	373
Sonoras sonoriloj	471
Espero	471
Balaado ĉirkaŭ la propra domo	133 146
Skribu al infanoj el Sovetio	431

Prozo:

En Printempo	274
Fragmentoj el "En la okcidento nenio nova"	443
El revolucio de 1905 en Rusio	504

I. Varbartikoloj

Sur vojo al kvara milo	65
El niaj leteroj	127
Novan paŝon antaŭen!	137
Imitinda oferemo k agemo	205
Varbu!	225
Kelkaj pripensoj okaze de nia IX-a	441
Postkongresaj pripensoj	469

J. Specialaj Paĝoj

Sporta Paĝo	13 108 153 202 304
	375 463 464
Scienc-Kultura Paĝo	38 82 125 183
	223 253 329 386 435 519
Liberpensula Paĝo	117 163 212 243
	315 363 423 477 544
Junulara	145 191 231 339 446 532
	533
Virina	173 290 351 398 508
Edukista	410

J. Tra Esperantio

Oficialaj komunikoj (de Direkcio kaj Plenum-Komitato)	62 83 109 134
	205 246 340 365 448
Inter Ni	6 14 30 39 234 247
	269 316 352 365 534
Ekster Ni	22
El la Redaktejo	14 30 109 154 246
	330 354 462 478
El la Administrejo	6 45 46 55 99
	119 166 293 402
Esp. Servo de SAT, laborista korespondado k. s.	14 45 46 109 134
	135 154 174 185 225 245 258 281
	283 306 318 330 331 353 354 400
	478 510 522 545 546
Pri korespondado	7 15 47 118 127
	135 147 166 195 225 293 376 466
	479 510
Pri esp. instruado	234 258 399 465
	520 534 545
Pri la SAT-Vortaro	7 61 268 546
Kulturtaskoj de SAT en ideologio	233
Malkareso	6
Laborplano de SAT-rondo (Ĉita)	46
Vero antaŭ ĉio	47
La arto de l'tradukado	98
Maristaj esp-istoj	55 98 226
La Konvencio inter SAT k LEA	204 450
Jarkunvenoj de LEA: brita 270, franca 294, nederlanda 317, aŭstria 342, hungara 353	
Esp. k ITF	248
Sukcesoj de esp-o	22 39 45 110 194
	282 377 378 390 391 450 500 510
	522 547
Tra la movado (Kroniko)	7 15 22
	31 40 55 62 84 90 91 99
	110 119 127 135 146 155 167 175
	186 195 207 215 226 234 247 258
	270 283 294 307 317 331 343 354
	366 378 391 403 428 450 466 479
	511 523 536
Ĉe la neŭtraluloj	7 62 91 99 110
	119 135 147 167 175 186 195 215
	226 235 258 270 283 317 331 367
	379 403 428 450 523 536
Ĉe la katolikoj	31 147 167 186 536
Ĉe la religiuloj	259

Ĉe la faŝistoj	31
Tra la esp. gazetaro	318
Ni ignoras la kleran okcidenton	364
Persekutoj en Litovio	282
Polemiko kun neŭtraluloj	30 91 109
	155 165 205 257 478
Vivo, movado	22 55
Esp. fonto Hungario	15
Pri Tolstoj	22
SAT-pagiloj	110 146 155
Pri sennaciismo	135
Pri la gazeto	193 388 534
Paĝo de Sennacieca Literaturo	439
Jarlibro 55	193 306 316 427 439 449
Deklaro pri Soares	511
Komuniko pri R. Naville	318
Peranto de SAT k ties laboroj	424
Pri satira versaĵo	194 317
Propagando	90 110 127 134 174 206
	268 282 284 292 316 343 389 390
	402 412 466 535
Prilingvaj artikoloj k notoj	15 16 31
	62 84 110 119 127 135 166 175
	259 318 342
Radio-rubriko k notoj	40 90 179 292
	354 366 402 427 449 185 200 522 445
8-a Kongreso de SAT	31 39
9-a Kongreso de SAT	61 118 165 214
	233 245 257 268 269 281 293 305
	340 342 352 364 377 388 401 402
	411/13 421 425/27 433 436 438/39
	448/49 456 469 481/98 (Protokolaro)
	509 521 535 546
Antaŭkongresoj	256 269 293 306 316
	341 377 402 414 438
Alvokoj al liberpensuloj 14, 39; virinoj 30, 89; junularo 83, 185; naturamikoj 155; instruistoj 331; foto-amatoroj 500; socialistoj 367, 428; komunistoj 62; metalistoj 546	
Mandolinista festo	414
Recenzejo	7 15 23 40 56 63
	91 99 111 135 147 167 207 216
	235 247 259 307 331 367 391 403
	414 451 466 480 500 511 523 536
Memornoto	16 31 40 47 56 63
	84 92 100 112 120 128 135 148
	156 167 176 187 208 216 226 235
	248 259 271 284 295 308 319 343
	368 379 392 403 439 451 468 479
	500 536 547
Nia poŝto	8 16 24 32 40 47
	56 63 84 92 100 112 120 128
	135 148 156 167 176 186 196 208
	216 227 248 260 271 284 296 308
	319 332 344 355 368 380 392 404
	415 428 440 452 468 480 500 512
	524 536 547
Korespondado	8 24 32 47 63 92
	112 128 148 176 187 196 208 227
	236 260 271 295 319 332 355 368
	415 440 452 468 480 524 547
Korektoj	40 147 319 517 547

Abontarifo al Sennaciulo: (La unua nombro montras jarabonon por membroj de SAT, la dua en krampoj montras la jarabonon por nemembroj. Ni ankaŭ akceptas ¼-jaran abonon.)

Argentino, pes. 5 (6); Aŭstrio, ŝil. 10 (12); Belgio, belgo 10 (12); Brazilio, milrejs. 15 (18); Britio, ŝil. 8 (9); Bulgario, lev. 200 (250); Ĉeĥoslovakio, kr. 50 (60); Danio, kr. 8 (10); Estonio, kr. 7 (8); Finnlando, mk. 70 (80); Francio, fr. 35 (40); Germanio, mk. 8 (9); Hispanio, pes. 10 (12); Hungario, peng. 8 (10); Italio, lir. 40 (45); Japanio, jen. 4 (5); Jugoslavio, din. 100 (120); Latvio, lat. 8 (10); Litovio, lid. 15 (20); Nederlando, guld. 5 (6); Norvegio, kr. 8 (9); Polio, zlot. 12 (15); Portugalio, esk. 35 (40); Rumanio, lej. 300 (350); Sovetio, rubl. 4 (4,50); Svedio, kr. 8 (9); Svisio, fr. 10 (12); Usono, dol. 2 (2,50). — Ponomera prezo estas: 0,20 mk. g. = 0,25 fr. svis.

MONON ONI SENDU: rekte al la Administranto de SAT, Richard Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig-O-27 (Germanio), poŝtĉek-konto 6835 aŭ pere de unu el la jenaj poŝtkontoj, ĉiuj je la nomo de R. Lerchner: Bruxelles, 227 848 — s'-Gravenhage, 142 084 — Praha, 501 007 — Stockholm, 4268 — Warszawa, 191 335 — Wien-D, 137 725 — Zagreb, 40 040 — København, 14 938 — Zürich-VIII, 15 929 — La francianoj pagu al Sennacieca Asocio Tutmonda, 23 rue Boyer, Paris-XX, per la poŝtkonto 1234-22. — La sovetianoj al CK de SEU, poŝtkonto n-o 630, Moskvo. En landoj kie ni ne havas poŝtkontojn, oni pagu per ŝtataj monbiletoj en registrita letero.

SENNACIUULA LIBERPENSULA PAĜO

N-o 9

REDAKTAS LIBERPENSULA SEKCIO DE SAT

N-o 9

Manuskriptojn sendu al: KURT HUBRICHT, Leipzig O 30, Mariannenstrasse 22. Sekretario de la Sekcio: KURT KLAPS, Danzig, Karpfenseigen 12

Raporto pri la fakkunveno dum la IX. SAT-Kongreso en Leipzig

La fakkunveno de la liberpensuloj okazis la 7-an de aŭgusto en la Popoldomo, vespere je la 20-a h. Ĉeestis 75 Gek-doj el jenaj landoj: Aŭstrio, Belgio, Dancigo, Ĉeĥoslovakio, Nederlando, Germanio. Estis reprezentataj: Internacio de Proletaj Liberpensuloj per K-do prof. Hartvig, Vieno, Asocio de Socialistaj Liberpensuloj per K-do Wiesner, Leipzig, kaj aliaj estrarmembroj, Asocio de Proletaj Liberpensuloj por Rejnlando kaj Vestfalia per K-do Burger, Essen, Asocio por Liberpenseco kaj Kremacio per K-do Rode, Leipzig, Ligo Materialista de Belgio per K-do Desmet kaj Destrée, Bruselo. Eniris salutletero de Ateista Sekcio de Sovetrespublikara Esp-ista Unio. La Unio de Militantaj Ateistoj USSR estis sendinta 50 broŝurojn de la esperanta eldono "Lenin, Pri religio" kiel donacon por la partoprenantoj de la fakkunveno. La Opozicio de la "Asocio por Liberpenseco kaj Kremacio, Loka grupo Leipzig" estis disdoninta la aŭgustan numeron de sia "Weckruf" (Vekvoko) kiu enhavas salutskribon esperante kaj germane. Gvidis la kunvenon K-do Klaps, Dancigo. K-do Hubricht, Leipzig, donis raporton pri la agado kaj sukcesoj de la sekcio: "Sennaciula Liberpensula Paĝo" aperis ĝis nun sepfoje kaj Liberpensula Gazetservo okfoje. Li plendis pri la neaktiveco de la liberpensuloj-esp-istoj. Tamen la sukcesoj estis relative kontentigaj. La gazetoj "The Free-thinker, Le Matérialiste, Der proletarische Freidenker, Atheist, Bezbojnik, Der Sozialistische Freidenker" k. a. regule ĉerpis el nia gazetservo. En la lasta n-o de "Der proletarische Freidenker" estas presita la tuta Bulteno n-o 6 en esperanto. Per la proletaj esp-istoj estas fondita liberpensula organizo en Svedio kiu jam aliĝis al Internacio de Proletaj Liberpensuloj. Ligo Materialista de Belgio aranĝis Esp-istan Fakon. Sekvis la parolado de K-do prof. Hartvig pri "Esperanto kaj la liberpensula movado". La teksto estos publikigata en la oktobra n-o de "Liberpensula Paĝo en Sennaciulo". Tiam oni diskutis pri la proponita Labor-programo, kiun estis ellaborintaj K-do Adamson-Göteborg, Incertov-Moskvo, Muravkin-Berlin, Hubricht-Leipzig. Post malgrandaj aliĝoj oni akceptis la labor-programon. Ĝi aperos en la novembra numero de nia Paĝo. Raportis K-do Klaps pri la stato de la kaso. Eniris kotizoj je sume 123.10 mk. g.; la elspezoj sumiĝas je 84.— mk. g. Restas havaĵo de 39.10 mk. g. En la laborkomitaton oni elektis kiel Land-representantojn: Adamson-Göteborg, Incertov-Moskvo, Burger-Essen, Chapelier-Bruselo, Coll-Grenoble, Korinna-Halifax, Fröding-Rockford, Klaps-Dancigo, Halpern-Lublin, Perhak-Bude-

iovice, Roosing-Zeist, Neuwirth-Bregenz; kiel Sekretarion-kasiston: K-don Klaps-Dancigo; kiel Redaktanton: Kurt Hubricht, Leipzig. Prof. Hartvig proponis elekti iun kiel daŭran peranton inter la Sekcio kaj la IPF. Estis destinita kiel peranto inter IPF kaj la Sekcio K-do Kurt Hubricht-Leipzig.

LIBERPENSULOJ-ESPERANTISTOJ!

El la supra raporto vi vidu, ke ni kreis dum la fakkunsido firman bazon por plua vigla agado; estas nun via devo subteni la Sekcion per via tuja aliĝo kaj kunlaboro. Observu la liberpensulan movadon en via regiono kaj ankaŭ religiajn okazaĵojn, verku koncizajn artikolojn pri ili sendante, ilin al nia redaktanto. Ni esperas, ke la partoprenintoj al la lasta fakkunveno iĝos daŭraj kunlaborantoj.

SUKCESO EN BELGIO

Laŭ propono de sia Ekzekutiva Komitato, la Centra Komitato de la Ligo Materialista de Belgio voĉdonis la sekvantan rezolucion:

Estas aranĝita fako esperantista, kiu disvastigos ĉiulanden la materialistajn principojn per esperanto, kaj rilatos kun SAT-Liberpensula Fakoj.

Artikoloj kaj gravaj leteroj estu submetataj, laŭokaze, al la Ekzekutiva Komitato aŭ al la Redakcia Komitato, kiuj estas respondecaj antaŭ la anaro de la L. M. B. C. K. enskribas, ke nuntempe ses el siaj membroj estas samtempe SAT-anoj.

Aprobas, ke K-do Emile Chapelier estu sekretario de tiu fako.

Prezentas al la proleta esperantistaro siajn revoluciemajn salutojn.

LA EKZEKUTIVA KOMITATO

C. Serwy. J. Gueux. Emile Chapelier.

NI FONDU ĈIUJARAN INTERNACIAN TAGON DE ATEISTOJ

La legantoj kaj korespondantoj de sovetia ateista gazeto "Bezbojnik" proponas starigi ĉiujaran tutmondan ateisto-tagon, dum kiu liberpensuloj-ateistoj de ĉiuj landoj, de ĉiuj nacioj unuigite elmontrus siajn fortojn kaj unuigit-fronte atakos religiojn, priservantajn la klas-malamikon de l'Proletaro. Ni opinias, ke ĉi tiu propono estas akceptinda. Ĉiuj liberpensulaj organizoj kaj gazetoj devas en siaj kunvenoj kaj paĝoj pridiskuti la demandon. La virinoj havas Internacian tagon, la junularo ankaŭ, Internacia Ruĝa Helpe ankaŭ: Fondu Internacian Tagon Ateistan ankaŭ ni ĉiulandaj liberpensuloj, kontraŭreligiuloj proletaj!

LETERO EL ANGLIO

Mirinda provo de la senmorta povo de la Eklezio en Anglio okazis komence de julio en vilaĝo apud la fama universita urbo Kembriĝ (Cambridge). Iu arinomisto (?)¹, kiu estas ankaŭ urba konsilanto, aĉetis dum 1916 pecon da tero kaj en la vendkonsent-dokumento estis menciita, ke la aĉetanto estus devigota riparigi, laŭ la menciitaj antikvaj ekleziaj leĝoj, la preĝejon de la vilaĝo. S-ro Stevens, la aĉetanto kaj akuzito, neas, ke li sciis pri tiuj leĝoj kaj devo riparigi la preĝejon.

Sekve, kiam la preĝeja zorgantaro decidis riparigi la preĝejon, ĝi alvokis s-ron Stevens kaj atentigis lin pri la necesaj difektoj. Li estis surprizita kaj rifuzis farigi la riparojn. La preĝantaro lin akuzis antaŭ la Eklezia Juĝantaro en Kembriĝ kaj tie li estas juĝita malprava en sia rifuzo ne fari la riparojn. Li persiste rifuzis kaj sekve la Eklezia Juĝantaro arestigis lin per la polico. S-ro Stevens rifuzis akcepti la aŭtoritaton de la Eklezia Juĝantaro, sed la pruvo pri la respondeco estis skribita en antikva dokumento el la jaro 1871.

Post kelkaj tagoj de enkarcerigo, la leĝisto prizorgante la aferojn de s-ro Stevens, konsilis lin promesi fari la riparojn. Li promesis tion kaj nuntempe li estas ree libera. S-ro Stevens estas kristano.

* * *

Angla ĵurnalo nun provas transformi la faman ĉinan gvidinton d-ron Sun-Jat-Sen en kristanon. La ĵurnalo diras: "Nuntempe li estas objekto de memorservoj en kelkaj kristanaj preĝejoj en Ĉinio. Oni laŭdas lin kiel scienciston kaj ĉefdirektinton de gehomoj kaj ankaŭ kiel kristanon, kies plej ŝatata religia kanto estis 'Jesuo, Amanto de mia animo', kaj la Tutĉinio lin laŭdas kiel homon, pere de kiu ĉinoj trovas sian veran animon."

Kiel ofte farite, la ekleziuloj provas farigi faman homon — post lia morto — religiulo.

* * *

En Anglio la sola anonco por eltiri la infanojn de l' religia instruado, estas simpla peto al la lerneja mastro. Sed la Nacia Liberpensula Asocio ĵus eldonas presitan dokumenton, kiu faciligos la aferon.

* * *

La respondoj al la tri elektaj demandoj pri religio estas sufiĉe interesaj. Klare kaj honeste kelkaj respondis aŭ jes aŭ ne. Sufiĉe granda nombro rifuzis respondi. Aliaj kandidatoj por parlamento diris, ke ili subtenus religian instruadon, se la publiko tion postulus. Tio estas la karakteriza vidpunkto de anglaj politikuloj. Sekvu, ne gvidu!

L. Korinna.

¹ Ĉu "agronomiisto"? — Red.

TRA ESPERANTIO

NI ESTU LOJALAJ!

Ni donas ankoraŭfoje spacon al kompetentulo pri la instru-metoda temo, por ke niaj legantoj povu formi al si opinion pri la afero.

Red.

Tre malagrabla frapis min la artikolo "Laŭ kia metodo oni devas instrui esp-on?" de K-do Soares en "S-ulo" n-oj 253/54, nome la maniero, en kiu la cetere simpatia K-do diskritikas aferon, kiun li tute ne konas, k insultas personon, kiu meritas ĉion alian krom insulto. En sia artikolo K-do Soares diras, ke li esploris la Ĉe-metodon, sed en kio konsistas liaj esploroj, mi ne scias: li neniam partoprenis eĉ unu lecionon de la Ĉe-metodo, kiel li mem diris. Do li ne povas ankaŭ priskribi k kritiki tiun metodon. Tio, kion li skribas en "S-ulo" pri la Ĉe-metodo, estas tute malvera k elpensita. La malamo de K-do Soares al la rektaj metodoj ĝenerale k al la Ĉe-metodo speciale devenas verŝajne de tio, ke antaŭ kelka tempo li mem provis fari tiajn kursojn tie ĉi en Svedio, sed bedaŭrinde tute malsukcesis, kiel li mem konfesas. Tia animstato memorigas la fablon de Krilov¹ pri vulpo k vinberoj: kiam la vulpo ne sukcesis atingi la sukplenaĵn k bongustajn vinberojn, li komencis insulti k diskritiki ilin... K-do Soares evidente tute ne scias, ke inter rekta metodo k rekta metodo estas granda diferenco, kion montras jam tio, ke lia rekta metodo k li mem kiel instruisto malsukcesis, dum la metodo de Ĉe rikoltas laŭrojn en Svedio, Hungario, Estonio, Rumanio!

La subskribinto ĉeestis kelkajn Ĉe-kursojn k mem faris kursojn laŭ tiu metodo en Estonio k Svedio, k li povas do certigi la K-dojn, ke la Ĉe-metodo estas neniam blufado, sed granda k talenta verko en la esp. instruado laŭ rekta metodo k en la lingvo-pedagogia fako ĝenerale. Per tiu metodo la kursanoj lernas eksterordinare facile k rapide: pro la ekstreme interesa k atento-streĉa instrumaniero ili vere kunvivis la lecionojn k jam de la komenco kutimiĝas al la uzado de esp-o tute sendepende de la nacia lingvo, tute ne atentante la idiotismojn k "diablaĵojn" (kiel diras Soares) de sia gepatra lingvo. La Ĉe-metodo estas rigore sistema, plene eluzanta la simetrian, logikan konstruon de l'esp. gramatiko, transiranta ĉiam de konata al nekonata, de nova al malnova, de facila al malfacila; neniam okazas en Ĉe-metoda kurso, ke la lernantoj ne komprenas la instruiston (kompreneble, li devas esti tre kapabla k lerta!), kiel okazis al Soares: por klarigado de novaj lingveroj la instruisto uzas nur malnovajn, jam lernitajn. Neniam en Ĉe-kurso la lernantoj rutine ripetas la samajn vortojn k frazojn, kiel asertas K-do Soares. La rumana s-ano Morariu ne estas interpretisto de Ĉe, sed faras

¹ Sajnas, ke la fablo estas de Ezopo. — Red.

laŭ la sama metodo tute memstarajn grandsukcesajn kursojn en diversaj lokoj de Svedio.

La Ĉe-metodo ricevis tre altan takson k plenan rekonon de multaj pedagogiaj aŭtoritatoj en diversaj landoj. En sept. Ĉe faros laŭ la invito de la urba lerneja inspektoro k K-dino Dreŝen en Tallinn kursojn por la estonaj instruistoj k aliaj, ĉar per siaj kursoj antaŭ unu jaro en Tallinn k Tartu li tute gajnis al sia metodo la estonajn pedagogojn. Ĉu jam tio sole ne pruvas sufiĉe la altan valoron de la Ĉe-metodo? Anstataŭ insulto k moki oni ĉeestu unu Ĉe-kurson k persone konatiĝu kun la metodo.

Instruado estas arto k instruisto devas esti artisto en sia fako, precipe tiu, kiu instruas en fremda lando laŭ rekta metodo. Pro tio ne ĉiu senlaborulo taŭgas kiel esp. instruisto. Antaŭ ol iri en eksterlandon por gvidi esp. kursojn laŭ rekta metodo, ĉiu aspiranto devas akiri al si lertecon k pruvi sian kapablecon per rektmetodaj kursoj en sia hejmlando. Alimaniere povos ripetiĝi la malagrabla k por la disvastiĝo de esp-o malutila historio de Soares.

Henr. Seppik.

LA JUNKOMUNISTARO DE UKRAINIO LERNOS KAJ APLIKOS ESPERANTON

Dank' al la sukcesplena esp.-servado de junkomunistoj en Lugansk, Kremenĉug, Dnepropetrovsk, Kiev k aliloke, dank' al la popularigo de tiu rolo de nia interkomprenilo en komjunulaj rondoj, sukcese farita de K-do E. Izgur (Kremenĉug), Gluŝĉenko (Ĥarkov), tra Ukrainio ekruliĝis ondo de simpatioj por esp-o. Rapide sinsekvis la sukcesoj. En junio la Luganska komjunulara distrikta komitato eldonis broŝuron pri la internaci-korespondada laboro de l'tieaj jun-esp-istoj. La broŝuro finiĝas per alvoko sekvi la bonan ekzemplon de Lugansk. Responde aperis ukrainlingva broŝuro, eldonita de Ŝtateldonejo, dediĉita al la 10-jara jubileo de l'Ukrainia Komjunulara Unio. La konkluda ĉapitro estas modelo de poresp-a propagando. 30. julio la organo de l'Unio publikigis duonpaĝan artikolon de K-do Gluŝĉenko: "Ni disligu la katenojn de l'multlingveco". 17. aŭg. la sama ĵurnalo publikigis specialan poresp-an paĝon kun pluraj artik. pri la esp. servado k kun rezolucio de l'Centra Komitato, entenanta longan parton prilingvan k diranta i. a.: "Konsiderante... ke la intern. lingvo esp-o sufiĉe pruvis sian plenan taŭgecon por ajnaj celoj: sciencaj, literaturaj, intern. lab. korespondado, buŝa k skriba, k la interkompreno de diverslingvaj proletoj el div. landoj; ke esp-o laŭ la facileco de l'ellerno estas pli facile ekposedebla por la prol. junularo ol iu ajn alia lingvo; ke la praktika uzado de esp-o en la lab. junularo ĉiulanda por la celoj de intern. koresp-ado povas multe helpi la aferon

de interkompreno k unuigo de l'lab. junularo diverslanda —, la Oficejo de CK LKSMU konsideras necesa rekomendi al la lab. junularo de Ukrainio k antaŭ ĉio al la membroj de l'Lenina Kom. Junulara Unio de Ukr. ellerni la intern. lingvon esp-o k vaste eluzi ĉi tiun lingvon kiel utilan praktikan ilon de intern. koresp-ado, precipe en ĉiuj okazoj, kiam ĉi tiu interkompreno k koresp-ado pere de alilandaj lingvoj estas malfacila. Rekomendi la organizadon de rondetoj k kursoj de esp. studado por la lab. junularo k junpioniroj, penante fari esp-on la akiraĵo de l'lerneja k lab. junularo per la lernejoj. Konsideri celkonforma kunvoki tut-ukrainian konferencon pri intern. koresp-ado. Aldoni al la intern. komisiono de CK LKSMU tri junkom. lab. esp-istojn. Meti la devon por la membroj de intern. kom. de CK ellerni esp-on ne pli malfrue ol ĝis 1. 1. 1930."

La rezolucio estis represata plurloke kun alvoko al realigo de l'direktivoj. Ni estas ĉe la sojlo de amasa esp-istiĝo de junkomunistoj k junpioniroj. Alruliĝas ondo de stud- k korespond-deziroj. Ke niaj ekstersovetiaj junkom. K-doĵ respondu amase la korespond-petojn! La triumfon de esp-o en Sovetio ĉiam decidis la reago k revoko de l'sovetisimpatiantoj eksterlandaj. Ni atendas samfavoran rilaton al nia afero fare de l'Ukr. Kompartio. La sukcesoj en Ukrainio eĉu tra la frataj organizoj.

Dneprano.

LA PLEJ POTENCA RADIO-DISAŬDIGEJO DE EŬROPO

En sept. ekfunkcios en Moskvo la radio-disaŭdigejo de Tutsovetia Konsilantaro de Profesiaj Sindikatoj (VCSPS). Oni asertas, ke ĝi estos la plej potenca radio-sendilo de Eŭropo (70 k. ŭ.). Grandan parton de l'programo de tiu stacio okupas la por-alilandaj disaŭdigoj: trifoje semajne la programo estos speciale kunmetita tiucele k enhavos raportojn, informojn, lekcionojn ktp. en germana k aliaj okcident-eŭropaj lingvoj. La ondlongo estos sciigata poste (aŭdistanco je 2500 km.). Tre gravas, ke la K-doĵ ĉiulandaj eluzu la bonan okazon por aŭskulti novajn bonajn disaŭdigojn el Sovetio k urĝe peti la administrantojn ne forgesi en la programo esp-lingvan parton. Skribu (prefere esp-e) al Radio Stancia VCSPS, Kult. Otdel VCSPS, Dvorec Truda, Soljanka 12, Moskvo.

Dneprano.

N. LENIN:

Ŝtato kaj Revolucio

150 paĝoj, formato 12×18 cm. Prezo 1 mk. g.

Mendu tuj ĉe la Administracio de SAT

La Vegetarana Fakkunsido dum la 9-a SAT-Kongreso

Ĉi tiu kunsido okazis la 6. aŭgusto vespere je 21-a h. en la Popoldomo. K-do Löwe-Leipzig malfermis ĝin. Raportado k diskutado estis tre viglaj. Oni deziris, ke la funkciado estu pli aktiva. Tiucele alvenis multaj proponoj. Antaŭ ĉio estis ĉiufanke dezirata, ke en "S-ulo" aperu Vegetarana Paĝo. Kiel novan gvidanton oni elektis K-don Walter, Germanio. La praktikajn rezultojn de la kunsido oni povas resumi en jenaj direktivoj, kiuj esprimas la decidojn de la kunvenintoj.

1. Ĉiu vegetarano organizita ĉe SAT tuj sendu sian adreson. (Nur por statistiko!) 2. Sendu adresojn de veget. manĝejoj por tiele starigi adresaron, kiu servu al niaj anoj dumvojaĝe. Ĉiu, kiu intencas vojaĝi, antaŭe povas informi sin ĉe la sekci-gvidanto. 3. Sendu artikolojn por "S-ulo" pri vegetarismo en via lando, kial kiel vi fariĝis vegetarano ktp. 4. Sendu novajn proponojn k instigojn por nia Sekcio. 5. Informu la Sekci-gvidanton pri aperinta veget. literaturo.

La vegetaranoj partoprenintaj la SAT-Kongreson en Leipzig

Citu, se eble, la prezojn, eldonejojn k la verkistojn.

Ĉion sendu al la Sekci-gvidanto K-do Oskar Walter, Kleinschönau 21, ap. Zittau (Sa.), Germanio.

Nian fakkunsidon partoprenis 25 Gek-doj el jenaj 6 landoj: Aŭstrio, Ĉeĥoslovakio, Dancigo, Estonio, Francio, Germanio.

sponda pri la parto, kiun ĝi verkis, same s-ro Grenkamp estas sole responde pri la parto, kiun li, sen ia kontrolo de la Trio, redaktis.

Por eviti estonte ĉiajn konfliktojn, estu ĝuste komprenate, ke pri tiuj ĉi eventualaj teknikaj kromaj sencoj de vortoj oficialaj, la aŭtoroj kaj ankaŭ s-ro Lanti interkonsentas, ke s-ro Grenkamp povos aldoni kroman teknikan sencon al la kutimaj komunlingvaj sencoj de iu oficiala vorto nur, se s-roj Esselin, Grosjean-Maupin, Lanti kaj Waringhien opinias prava tiun ĉi aldonon kaj enkondukon de nova senco kaj akceptos ĝin. En okazo de malkonsento la fina decido apartenos al s-ro E. Grosjean-Maupin.

ESPERANTO-SERVO DE SAT

Raporto pri funkciado dum la 2-a kvaronjaro 1929

La Centrejo de Esperanto-Servo en la 2-a kvaronjaro 1929 dissendis 63 raportojn, ricevitaĵojn el 14 landoj: Anglio 5, Argentino 1, Bulgario 3, Estonio 4, Finnlando 1, Francio 1, Germanio 11, Jugoslavio 3, Latvio 1, Litovio 2, Nederlando 2, Polio 12, Rumanio 2, Sovetio 15.

Dum sama tempo aperis en la tutmonda gazetaro (laŭ resenditaj raportfolioj de 14 K-doj el 11 landoj!) raportoj el niaj bultenoj en 231 gazetonumeroj (ekskluzive tiuj, pri kiuj ni sube presigas specialan raporton el Leningrad).

Plej ofte aperis artikoloj pri la 9-a SAT-Kongreso, nome en 20 gazetoj (raportoj n-oj 64 k 145 po 10-foje). Sekvas: Laboro de rusaj elmigrintoj en Jugoslavio (31. — 10-foje); Premado kontraŭ la lab. junularo en Latvio (37. — 10-foje); Malsato k senlaboreco en Litovio (69. — 10-foje); Alvoko al tutmonda laboristaro — en Latvio oni mortbatas gelaboristojn — protestu! (122. — 10-foje); Vivo de la kamparana junularo en Germanio (9. — 9-foje); Fakto el Alĝerio (73. — 9-foje); Sklaveco en Bolivio (83. — 9-foje); Kulturaj atingoj en Sovetio (14. — 8-foje); Kontraŭrevoluciaj filmoj en Jugoslavio (30. — 8-foje); Kiel vivas infanoj en Bulg. (63. — 8-foje); Arestado de ukrainaj kamparanoj en Polio (124. — 8-foje); "Sano" de l'proleta infanaro en Polio (127. — 8-foje).

Rimarkinde estas, ke plej ofte aperintaj raportoj estis la plej koncizaj; nur kelkaj pli longaj, el blankaj aŭ koloniaj landoj, aperis pli ofte. Jen fakto, kiun ni ne malatentu, kiam la raportoj de nia Esp.-Servo (depost sekvanta n-o) aperos regule ĉiusemajne sur speciala paĝo en "S-ulo".

K-do Tilin-Leningrad sendis jenan raporton pri sia laboro dum aprilo-junio 1929: Estis utiligataj jenaj raportoj el Esp.-Servo: 111, 113, 115, 117, 119, 121, 122, 125, 126, 127, 128, 129, 132, 142, 145, 148, 151, 155, 158, 160, 166, 171, 173 — 23 tradukoj. Krome tradukitaj

RAPORTO PRI LA FAKKUNSIDO DE ANOJ DE RUĜA HELPO

Okazinta la 6-an de aŭgusto. Partoprenis ĝin 33 K-doj el Germanio, Anglio, Belgio, Francio, Svedio kaj Ĉeĥoslovakio. La fakkunsido pridiskutis la problemojn de Ruĝa Helpejo. Estas elektita K-do Köhnke por la gvidado de l'estontaj laboroj. Estas decidita, ke la artikoloj aperontaj en "S-ulo", kiuj temas pri R. H., estu signataj per supra titolo "Ruĝa Helpejo", estas komprenataj ankaŭ la artikoloj, kiuj temas pri karcera vivo ktp. Ĉiuj, kiuj interesiĝas pri R. H., sin turnu al K-do Fr. Köhnke, Sartorius-Str. 22, III, Hamburgo. Specialajn artikolojn sendu al li. Ĉiuj helpu en tiu grava laboro. 6709, 8464.

ALVOKO!

En la metalista fakkunsido dum nia 9-a SAT-kongreso estas starigita la Sekcio de la metalistaj SAT-anoj. La Sekcio celas la gravigon de esperanto en la sindikataj fakgazetoj per regulaj raportoj pri la vivkondiĉoj, laborbataloj kaj salajro-tarifoj en ĉiuj landoj. Mi petas la Gek-dojn doni siajn adresojn al la sekcicentrejo, krome sendi kolektive verkitajn leterojn, artikolojn ktp., kiuj koncernas nomitan temon, por eluzo en sindikata fakgazetaro, se eblas, el ĉiuj landoj. Gek-doj, ĉies kunhelpo estas nepra devo. Antaŭen al novaj venkoj! Frate salutante

Walter Ernst, Forst, N./L. (Germ.), Karlstr. 24. Sekci-gvidanto.

ĈIRKAŬ LA PLENA VORTARO DE SAT

Kiel estas dirite en la raporto al la Kongreso, la kunlaborado inter la 4 aŭtoroj ne ĉiam okazis glate ĉe la komenco, ĉe la enreliĝo de la afero. Ankoraŭ nun okazas kelkfoje konfliktoj. Pri ili, laŭ postulo de s-ro S.J. Grenkamp-Kornfeld, ni estas devigataj publikigi jenan parton el la Antaŭparolo, kiu difinas lian respondecon en la kunverkado.

Ni plie publikigas parton el letero adresita hune kun la teksto, pri kiu interkonsentis la 4 aŭtoroj k kiu pliklarigas ties signifon.

Direkcio de SAT.

"La laboro estis dividata inter la 4 kunlaborantojn jene: La Trio (s-roj E. Grosjean-Maupin, Esselin, Waringhien) prenis sur sin la taskon redakti la difinojn por ĉiuj oficialaj radikoj, plie por la radikoj neoficialaj, apartenantaj al la komuna lingvo kaj ankaŭ por la teknikaj radikoj neoficialaj apartenantaj al jenaj fakoj: lingvistiko, gramatiko, fonetiko, versfarado, literaturo, belartoj, historio, arkeologio, filozofio, religio.

"S-ro Grenkamp prilaboris ĉiujn teknikajn radikojn, kiuj ne estas oficialaj kaj kiuj ne apartenas al la ĉi supre cititaj fakoj. Krome, en la iom maloftaj okazoj, kiam oficiala radiko havas, flanke de sia ordinara komunlingva senco, alian fakan propre teknikan, oficiale ne sankciitan sencon, s-ro Grenkamp ankaŭ redaktis la difinojn de tiu ekskluzive teknika senco.

"Same kiel la Trio estas sole re-

KUN TIU ĈI NUMERO ESTAS EKS-PEDATA "LA NOVA EPOKO"

leteroj, donitaj de apartaj labkoroj k grupoj: 29. Laŭ nia kutimo ĉio estas multobligita k disdonita al tuturbaj k entreprenaj gazetoj k ĵurnaloj. Sume estas uzitaj: 1. en murgazetoj k laborejaj presgazetoj 685 tradukoj; 2. radie disaŭditaj 15; 3. en urba gazetaro 17; 4. en profundiĝa gazetaro 52. Sekve sume la leningrada k leningradlanda laborularo legis 769 tradukojn. Prieservitaj per niaj tradukoj estas 63 murk pres-laborejaj gazetoj.

Grava atentigo!

Depost sekvanta n-o de "S-ulo" aperos ĉiusemajne sur speciala paĝo la raportoj de Esp.-Servo, ĝis nun multobligite dissenditaj. Devo de ĉiuj Gek-doj, ne nur de la ĝisnunaj kunlaborantoj al Esp.-Servo, estas, liveri al la Centrejo de Esp.-Servo konvenajn raportojn pri ĉiaj okazintaĵoj en tuta mondo. Sed notu, ke tiuj raportoj nur devas enhavi faktojn; teoriaĵoj nepre estos forstrekitaĵoj. Ju pli da Gek-doj aktive partoprenos, sendante raportojn al la Centrejo de Esp.-Servo, tradukante k donante la raportojn al redakcioj de la lab. gazetaro, des pli efika k sukcesplena estos nia peresp-a laboro. Senprokraste liveru taŭgan materialon al: Centrejo de Esperanto-Servo, Gerberstr. 24, Leipzig C 1 (Germanio).

Perforto kontraŭ SAT-anoj!

Kiam mi venis en mian naskiĝlokon (en Polio), polaj ĝendarmoj jam tre strabe rigardis al mi. Post kelkaj tagoj ili arestis min: Kaŭzo — mia internacia korespondado. En Polio ĉiam policistoj sidas en la poŝtejo, tiel ke neniuj scias, ĉu estas poŝtejo aŭ policejo. K-doj ge-

korespondantoj, pardonu mian silenton. Mi skribos, kiam mi povos.

F. Grydzan.

FERVOJISTOJ, ATENTU!

Fervojistaj esperantistoj, venu al Knittelfeld (Supra Stirio), kie la fervoista fakgrupo de Wien aranĝos la 6-an de oktobro internacian renkontiĝon. La senkoston noktejon ni prizorgos, se vi ĝis la 25-a de septembro anoncos vin ĉe K-do J. Greitner, Ainbach I, Knittelfeld.

Transportlaboristoj kaj esperanto

La Internacia Transportlab. Federacio (Sidejo Amsterdam, Vondelstraat 61) intencas aperigi esp. eldonon de sia bulteno. Ĝi tiel turnas sin per speciala cirkulero al ĉiuj transportl. esp-istoj k esp. organizoj por helpo. Se tiu ĉi grava entrepreno estos kronita de sukceso, certe tio signifos gravan progreson por la plia disvastiĝo de nia movado, ĉar la Transportlab. Federacio estas unu el la plej grandaj lab. organizoj de la mondo. Sed la intencoj de la eldonontoj estas nur efektivegeblaj, se ili povos akiri minimume 1500 abonantojn. Tiam la abonprezo estus 2,50 guld. jare. (= 1 dolaro). La K-doj koncernataj, kiuj montras intereson pri la entrepreno, sendu informojn al supra adreso.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

Le Travailleur Alpin, Grenoble, 24. 8., Skribu al infanoj el Sovetio (251); Uj Elöre, N. Jorko, 19. 7., Giganta vilaĝo-urbo; Le Réveil Ouvrier, Nancy, 28. 8., Ford k Standard Oil; Itä ja Länsi, Helsinki, 15. 7., Blua trankvileco (225), Soveta Alasko, 15. 8., La minaco de Hindio (226).

Priesper. artik. k notojn enhavis:

Dresdner Volksztg., 30. 5., 21. 5., 3. 6., 31. 7., 6. 8.; Le Réveil Ouvrier, Nancy, 24. 8.

Pri la SAT-Kongreso raportis:

Dresdner Volksztg., 14. 8. (Dresd. kunvenego), 27. 7., 5. 8., 10. 8.; Freie Sportwoche, Leipzig, 26. 8.; Työ, Viipuri, 27. 8.; Savon Työ, Kuopio, 24. 8.; Neue Ztg., München, Nordbayr. Volksztg., Nürnberg, 27. 7., 22. 8.; Münchener Post, 20. 8.; Le Réveil Ouvrier, Nancy, 28. 8.

Peresper. materialon enpresis:

Dresdner Volksztg., 24. 4., 15. 6.; Le Travailleur Alpin, Grenoble, 17. 8., 24. 8.; Na Smine, Ĥarkov, 27. 8.; Infana Movado, Ĥarkov, junio (artik. de Eggers); Jargazeto de Kieva infanurbeto "Leninsk" (junio); Uj Elöre, N. Jorko, 25. 7.; 20. 7.; 28. 7.; Neue Ztg., Münch., Nordbayr. Volksztg., Nürnberg, 1. 8., 20. 8., 23. 8., 31. 8.; L'Eclaireur de l'Ain, Oyonnax, 4. 8.

Korekta noto. La artikolo "La Kamentubo" en n-o 258 erare lokigis en la parton "Tra Esperantio". Ĝi devus troviĝi en la ĉefparto de la n-o. — En sama n-o, pĝ. 517, 2-a kol., lin. 15 de malsupre, legu "viv-nivelo" (anst. novelo).

NIA POŬTO

13 606. — Via artikolo estos uzata por la venonta n-o.

2474. — Via traduko estas sendita al "LNE".

12 028. — Ni uzos vian tradukon bonokaze. Sed prefere verku originalojn, kiel vi jam sukcese komencis.

10 746. — Via diskut-artikolo aperos.

Red.

K * O * R * E * S * P * O * N * D * A * D * O

Unu enpresio: Simpla trilinea anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago. L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl. = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo. Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

AŬSTRIO

K-dino A. Fiderer, Denigasse 11/5, Wien XX, dez. koresp. en esp. k germana lingvoj kĉl. pri kulturaj, politikaj, pedagogiaj k virinaj temoj, interŝ. L, PI, gaz., kantojn, fotojn. Resp. garantiata.

BRITIO

— Adreso de 488 (London) estas ĝis junio 1930: Brookwood, Katonah, N. Y., Usono. — K-dinoj sendu artikolojn per "Lab. Woman" al K-dino Spiller, London.

ĈEĤOSLOVAKIO

K-do Jos. Haszszelka, Radvaszice, 249 ap. Ostrava, dez. koresp. kĉl., L, PI. Ĉiam k tuj resp.

FRANCIO

K-do H. Roig, Rue Dedieu, 36, Lyon-Villeurbanne, interŝ. PM, kĉl. Sendu almenaŭ 50 pec. el via lando k vi ricevos la saman kvanton.

K-do Auguste Flory, Munsterstr. 56, Hilsenheim/Elsass, dez. koresp. kun filatelistoj ĉl., precipe sovetiaj.

K-do Henri le Tutour, 45 Rue de Gand, Lille, dez. koresp. kun ekster-eŭropaj Gek-doj pri ĉ. temoj, L, PI. Resp. garantiata.

Ĉiu SAT-ano

nur unu karton aŭ leteron

sendu al ni, por ke sukcesu la unua ekspozicio en Gleiwitz (Supra Silezio). Rekompence vi ankaŭ ricevos post la ekspozicio PI. Agu tuj, ĉar la ekspozicio estos de 1. ĝis 8. de okt.

Adreso: K-do Skupin, Gleiwitz, Kalidastr. 13, Germanio.

GERMANIO

K-do Willi Neumann, Bautzener Str. 9, Weisswasser/Schlesien, dez. koresp. kun metalfacetistoj k naturamikoj, PK, PI, kĉl. Certe resp.

K-do Walter Neumann, Vogelsangstr. 66, Stuttgart, dez. interŝ. PI, bfl, il. gaz. Resp. garantiata.

— **Esp.-Propagandiloj** el ĉ. landoj k urboj dez. interŝ.: K-do Münz, Leipziger Str. 58, Berlin SW 19.

— 5 Gek-doj el progesinta kurso dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Resp. garant. Skribu amase al K-dino: Liesbeth Otto, Manichswalder Str. 36, Crimmitschau i. Sa.

K-do H. Mauer, Hauptbahnhofstr. 6, Schweinfurt a. M., dez. koresp. kun kolegoj — aŭtomobilistoj pri profesiaj spertoj.

K-do Kurt Muschter, Karlsbader Str. 29, Buchholz i. Sa., dez. koresp. kĉl. pri facilaj temoj, PI, PK, L.

— **Gemuzikantoj por kordmuzikiloj atentuj!** — Mi deziregas interrilati kun individuoj k tiaspecaj rondoj. Estas preferate: citro, gitaro k similaj. Adr.: K-do Paul Neubert, Röditz n-o 64, ap. Lichtenstein-C./Sa.

K-do Walter Nitzold, Brunnenweg, Sebnitz i. Sa., dez. koresp. kun anarkistaj Gek-doj ĉl.

Adresŝanĝo. — Gek-doj Falkenherr (13 563 k 10 084), Dortmund loĝas nun: Lüdinghauser Str. 27, Dortmund-Eving. — K-dino 13 563 dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

— Juna fraŭlo (24 j.), dez. koresp. kun K-dinoj el ĉl., inteligenta, komprenas ankaŭ francan k anglan lingvojn. Nepre resp. Adr.: K-do Felix Hartmann, Bertastr. 12, Rheinhausen H'ch.

K-do W. Prenzler, Karlstr. 24, Forst (L.), dez. koresp. kĉl., Pl, L. PM, bfl.

K-do Paul Pozur, Zweigstr. 8, Oppeln, dez. interŝ. Pl. Resp. gar.

K-do Radziewski, Hüttenstr. 8, Hdbg.-Biskupitz, dez. koresp. kĉl., pri ĉ. temoj.

K-do Ernst Rauenbusch, Hubertshof, Elm b. Schlüchtern (Bez. Kassel), dez. koresp. kĉl., pri ĉ. temoj. Certe resp.

— Amika rondo de 8 K-doj dez. koresp. kĉl. pri div. lab. temoj. Resp. garantiata. Adr.: K-do Hans Scheuer, Damaschke-Anger-Str. 60, Frankfurt a. M. - Praunheim.

K-do Klimm, Stoberstr. 6, Kreuzburg O./S., dez. interŝ. Pl, k junulo 17 j. ankaŭ dez. koresp. kĉl.

K-do Skupin, Kalidastr. 13, Gleiwitz, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl.

HISPANIO

K-do Andrés Mariano, str. Juegos Florales, 78, bajos, Barcelona (Sans), dez. interŝ. Pl kun ĉl. Gek-doj.

HUNGARIO

K-do Paŭlo Dohányos, Pest megye, Fó-ut. 10, Csepel dez. koresp. PK, Pl.

K-do Jozefo Stern, Szarvas-u. 32, Győr, dez. koresp. pri ĉ. temoj, kĉl., PK, Pl, PM. Resp. garantiata.

JUGOSLAVIO

K-dino Anka Jamnik, Trbonje p. Vnzenica, dez. koresp. kĉl., pri ĉ. temoj, Pl.

SOVETIO

K-do A. Tajnov, Furkasovski 1, kv. 41, Moskvo, Centro, dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata.

K-do A. Krasikov, Troickosavsk, Burjat-resp. s. Uladyj, Siberio, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl.

K-do Kurnačev, 3 Sokolničeska 8, kv. 3, Moskvo, 14, dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata.

K-dino Marmolaev, Obŝĉie kvart. d. 9, St. Kirsanov, R. Ur. j. d. dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl.

— Kollektiv LKSMB — Glavnie Gom. jel. dor. masterskie, St. G o m e l, dez. koresp. kolektive kĉl. junularo.

K-do N. Melsitov, Artilerijaska ul. Blagoveŝĉensk, Dvorki, dez. koresp. kĉl. div. temoj, interŝ. politikajn karikaturojn.

K-do Vengorcev, Knijni Sklad Centrosjuza, Marosejka 7/8, Moskvo, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl.

K-do M. I. Gulnevskij, Abonementni jaŝĉik 4, P. O. Puŝkinskie - Gori, Pskov. okr., dez. koresp. pri fototelegrafio kaj televidado.

K-dino Mario Denisova, ul. Sverdlova 15, Livni, C. Ĉ. O., dez. koresp. kĉl. Pl, L.

K-dino V. Ponomarenko, Klub Lenina, Tajga, Siberio, dez. koresp. pri div. temoj, kĉl.

K-do Konstantino Ĉencov (librotenisto), Bajkalskaja, 44, Stalingrad, dez. koresp. kun Ameriko, Aŭstralio, Afriko k Azio. Resp. garant.

Adresŝanĝo. — K-do Nikolao Kulis informas siajn gekoresp-antojn pri nova adr.: Moskvo-64, Podsosenski per. 21.

K-do N. Nejfeld, str. K. Libknehta, 9, Romni, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl., L, Pl. Resp. akurate.

K-do Samuĉelo Bregman (14 j., pioniro), Milicejskaja, 2, Tiflis, Kartvelio, dez. koresp. kun eksterl. geknaboj pri la temo: "Interesaj tagoj el lerneja vivo."

— Pionira taĉmento dez. koresp. kolektive kun gepioniroj de la tuta mondo. Adr.: K-dino Soboleva, Kooperativnaja ul. 9, Klin, Mosk. gub.

— Junkomunista ĉelo Kollektiv "KSM", Elektro-Stancia, Kremenchug, dez. koresp. kun jun. kom. (individue k grupo) pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

— K-doj, ne forgesu al nia XII-a por la jubilea n-o sendi salutleterojn! — Arhangelsk, Aleksandro Erjuhin (9682).

SVEDIO

K-do Adolf Švárz (SAT-ano 10 580) estas petata, sciigi sian adreson al Einar Norman, Stureg. 9, B., Malmö. — Gravas!

K-do A. Linzil, Skoghall, dez. interŝ. PM, kĉl.

Juna germana social-oficisto

serĉas pro san-kaŭzo (sunbezono) por kelkaj monatoj restadon en suda Eŭropo. Bonvole skribu al Vili Schulze, Kardenapstr. 3, Gifhorn, Germanio.

Nun organizita

"Internacia Korespond-Oficejo"

ĉe redakcejo de Nord-Landa ĉiutaga ĵurnalo "PRAVDA SEVERA"

serĉas seriozajn kunlaborantojn.

Ĉiu esp-ista ĉelo, individua SAT-ano povas bone helpi al nia sukceso. Sendu al ni multnombro adr. de div. lab. organizoj, redaktejoj, seĝfabrikaj ĉeloj, sindikat-unuiĝoj, IRH-organizoj ktp. por reciproka koresp-ado kun samspecaj organizoj de la Nordo. Ne gravas, ĉu ili aplikas esp-on aŭ ne. Ni invitos ilin per aparta let. al kunlaborado.

Ni volas havi multe da eksterl. perantoj k konstantaj koresp-antoj. Interŝanĝo per artik., fotoj, presaĵoj — jen estas nia laboro.

Ĉiu presita artik. estos pagata.

Ni volas pruvi ke esp-o estas la plej viva k taŭga ilo por larĝa disvolviĝo de la intern. laboro.

Redakcio de "Pravda Severa", USSR, Arhangelsk, poŝtkesto 20.

Jun-pionira

Centra Klubo, Leningrad,

Volodarskij pr., 49, dez. korespondi kun junpioniroj, geknaboj kaj junularo, pri div. temoj, interŝ. fotojn, gaz., ktp. Resp. garant.

LABORISTA GRUPO "ANTAŬEN ĈIAM"

aranĝas leterfeston por propagando la 13-an de oktobro. K-doj sendu multnombro. Tiel ni pruvos ĉe la skeptikuloj, ke esperanto ne estas plu utopio.

Ĉiu let. k PK estos certe respondataj. Kun danko. Adreso: Esp. lab. grupo "Antaŭen ĉiam", fako de Juventud, Tarrasense San Francisco 52, Tarrasa, Hispanio.

GEKAMARADOJN

niajn k novajn korespondemulojn mi petas skribi pri temoj: laborista, junulara, ruĝskolta, kleriga, sporta movadoj; vivo, salajro, amuzoj, ankaŭ serioza lingvo-perfektigo. Multaj niaj kursoj garantias al ĉiuj respondojn. Adr.: EDZ-sekretario B. Czechowski, Pollando, Sosnowiec, Koseielna "La Ornamo".

Gek-doj el ĉiuj landoj aŭskultu!

Je la 12.—13. oktobro 1929 en Chemnitz okazos "Ruĝa distrikt-renkontiĝo" kontraŭ faŝismon kaj malsatdiktadon. La tutmonda proletaro devas kunprotesti kaj pro tio sendu salutlet. el ĉiuj landoj (de organizoj k individuoj) por la renkontiĝo al K-do Alfr. Müller, Chemnitz, Germ., Fürstenstr. 38/1. Ni certe respondos!

K-do Ja Timmers

nun ne plu loĝas en la amezonestrato 57, sed nun Hasebroekstrato 51, Den Haag (Nederl.)

Gek-doj el ĉiuj landoj aŭskultu!

Arhangelsk, lasis oficon de librotenisto de la ŝparkaso k foriris labori en lokan redakcion "PRAVDA SEVERA" (Vero de l' Nordo), por gvidi Internacian Korespond-Fakon, organizitan ekskluzive per esp-o, k sekve plene okupi sin je nia idea kampo. Bonvolu sendi nun ĉiujn poŝtaĵojn laŭ jena nova adr.: USSR, Arhangelsk, poŝtkesto 20, Esperanto.

ENHAVO:

	paĝo
Kio estas la IWW?	537—38
Alia "Sakko-Vanceti"-afero en Usono	538—39
Du pioniroj forpasis el la mondo	539
El la historio de l' Socialismo	539—40
Amo kaj amindumo	540
Enhav-Tabelo	541—43
Sennaciula Liberpensula Paĝo	544
Tra Esperantio	545—47
Korespondado, Anoncoj	547—48